

Useful plants of water-marsh flora of Azerbaijan

Murat MUSAYEV ^{*1}, Vagif ATAMOV ²

¹ Azerbaijan National Academy of Science, Institute of Botany, Baku, Azerbaijan

² Recep Tayyip Erdogan University, Art and Science Faculty, Department of Biology, Rize, Turkey

Abstract

Azerbaijan's water-marsh flora of 502 taxa belonging to 62 families and 208 genera were found. This study, which occur in the region and not just by the people in front of the plants were used for various purposes, and the use of facilities, and the total number of taxa that have this feature flora 48.8 % taxa (245 taxa) established. In this plant 144 taxa feed, 25 food, 59 ornaments, 60 medical, 15 paint, 20 technical, 27 plants were poisonous. Of the rare plants total flora 93 % (450 taxa), herbaceous (it is 56.6 % (284 taxa), a multi-year, and 34.5 % one year (173 taxa), 4.6% (23 taxa), woody (of which 13 (2.6 %), shrubs, and 10 (2.0 %) wood, 2 (0.9 %) wrapping.

Key words: Azerbaijan, useful plants, water-marsh, flora, water ecosystem

----- * -----

Azerbaycan'ın su-bataklık florasının faydalı bitkileri

Özet

Azerbaycan'ın su-bataklık florasında 62 familya ve 208 cinse ait 502 taksona rastlanılmıştır. Bu araştırmada bölgede yayılış gösteren ve sadece halk tarafından çeşitli amaçlarla kullanılan ve kullanılması imkanları ön görülen bitkiler değerlendirilmiştir. Bu özelliğe sahip olan taksonların sayısı, toplam floradaki taksonların sayısına oranı % 48,8'ni (245 takson) oluşturmaktadır. Bu taksonlardan 144 yem, 25 gıda, 59 bezek, 60 tıbbi, 15 boya, 20 teknik, 27 zehirli bitkinin olduğu belirlenmiştir. Toplam florada rastlanan bitkilerin % 93'ü (450 takson) otsu (bunun % 56.6'sı (284 takson) çok yıllık, % 34.5'u tek yıllık (173 takson), % 4.6'sı (23 takson) odunsu (bunlardan 13'ü (% 2.6'sı) çalı, 10'ü (% 2.0'i) ağaç, 2 (% 0.9) sarılıcı gövdelidir.

Anahtar kelimeler: Azerbaycan, faydalı bitkiler, su bataklık, flora, sucul ekosistem

1. Giriş

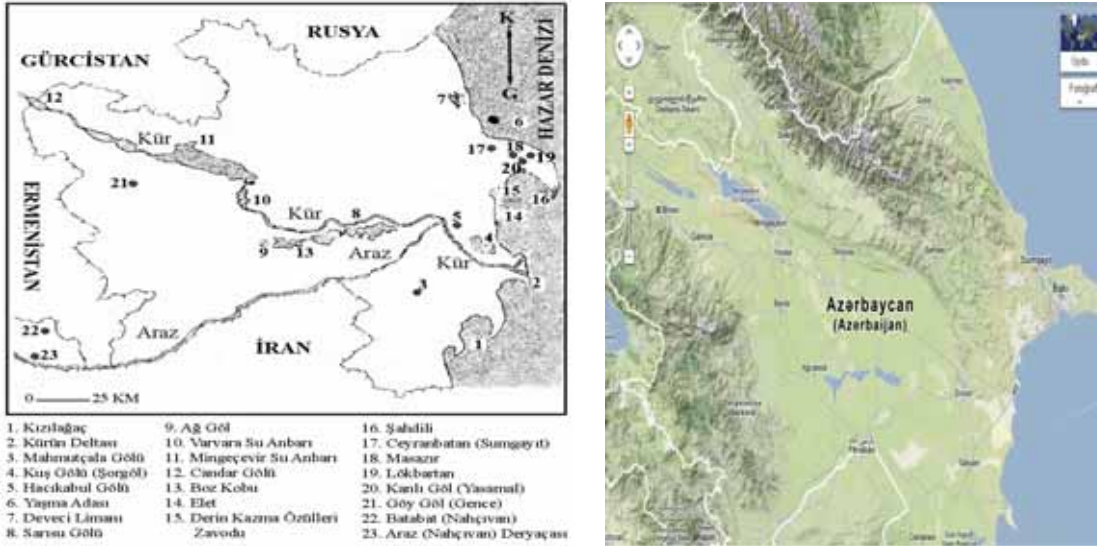
Azerbaycan arazisi düz ve dağlık olmak üzere iki topografyaya sahiptir. Engebeli bir topografyaya sahip olan Azerbaycan arazisinde; orman, step, çimen, yarı-çöl, çöl, kıyı kumul çöl, subalpin ve alpin çimen, yüksek dağ stepleri, arid seyrek ormanlıklar gibi ekosistemlerle birlikte su-bataklık ekosistemleri de mevcuttur (Grosshaym, 1936, 1946, 1948; Prilipko, 1970; Hacıyev, 1970, 1979, 1990, 1992). Bu ekosistemlere Hazar denizinin kıyı kesimlerinde, özellikle Ramsar sözleşme listesine giren Kızılağac körfezinde, Lenkeran düzündü, Kür-Araz ovalığında, Samur-Deveçi limanında, Alazan-Eyriçay vadisinde, Abşeron yarımadasında, Küçük ve Büyük Kafkasın yüksek dağ kesimlerinde rast gelinen çok sayıda göl, durğun su, nehir ve kanal etrafı alanlarda, Nahçıvan'ın düz kesimlerinde ve dağlık bölgelerindeki suni göllerde (Araz deryaçası, Batabat gölü) rastlanılmaktadır. Azerbaycan arazisindeki hem dağlık, hem de düzen bölgelerde su-bataklık ekosistemlerine rastlanılmaktadır (Sultanov, 2000; Aliyev, 1969; Babayev, 1974; Efendiyeva, 1989; Atamov, 2008; İbrahimov, 2005; Musayev, 2010).

Düz kesimlerle kıyasladıkta dağlık kesimlerin faydalı bitkiler ve floristik açıdan daha zengin olduğu çeşitli kaynaklarda vurgulanmıştır (Grosshaym, 1936a, 1936b, 1948, 1949; Prilipko, 1939, 1965, 1970; Prilipko, Ağacınov,

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: Tel.: +905366364021; Fax.: +904642234019; E-mail: vhatemov@yahoo.com

1972; Aliyev, 1969; Babayev, 1974; Efendiyeva, 1989; Hacıyev, 1970, 1979, 1990, 1992a, 1992b; Hacıyev, Mayılov ve ark. 1991; Şahsuvarov, 1994; Atamov, 2000, 2001, 2004, 2008; Musayev, 2010).

Günümüze kadar Azerbaycan arazisi botanikçiler tarafından çeşitli yönlerden incelenmiştir. Ancak sucul ekosistemlerde yayılış gösteren faydalı bitkilerin yayılışı, populasyon durumu, ve verimliliği yönünden detaylı bir inceleme yapılmamaktadır. Bu anlamda araştırmamızın başlıca amacı olarak Azerbaycan'ın su-bataklık florasında yayılış gösteren ve yerli insanlar tarafından farklı amaçlar için toplanan ve kullanılan bitkilerin incelenmesi olmuştur.

Şekil 1. Azerbaycan'ın su-bataklık vejetasyonunun yaygın olarak görüldüğü lokaliteler haritası

2. Materyal ve yöntem

Araştırmalar 2007-2012 yılları arasında Azerbaycan'ın düz ve dağlık bölgelerindeki sucul ekosistemlerde gerçekleştirilmiştir. Bu ekosistemler yükseklik derecesine göre: düz, aşağı dağlık, orta dağlık ve yüksek dağlık, sıcaklık derecesine göre ise soğuk(denizden 2500 m'den yüksek), ılıman (1800-2500 m), sıcak (700-1500 m) ve aşırı sıcak (0-500 m) kuşaklar olarak dört tipe ayrılmıştır (Tablo 1, 2). Su-bataklık vejetasyonunun yayılış gösterdiği bölgelerde yıllık yağmur miktarı 300 ile 650(700) mm aralığında değişmektedir Yazın aşırı derecede sıcak, kışın ise soğuk geçmesi iklimin karasal iklim olmasını göstermektedir, bu ise bitki örtüsünün karakterini belirlemektedir. Azerbaycan'ın su-bataklık vejetasyonunun geniş yayıldığı düz kesimlerde kışın sıcaklık +2°C ile +3°C civarında seyir etmektedir (Klimat Azerbaydjana, 1968).

Tablo 1. Azerbaycan arazisinde sıcaklığın aylık dağılımı (1980-1990 yılları ortalaması)

İ	A Y L A R												Orta Aylık
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Düz kesimler	2,1	2,9	6,1	13,3	17,6	22,8	25,8	24,8	20,8	13,7	7,8	3,3	13,4
Aşağı dağlık	-0,8	1,3	2,0	9,4	13,5	18,3	21,4	20,0	16,1	10,0	5,4	1,6	9,6
Orta dağlık	2,1	1,2	3,8	11,6	14,7	18,9	21,6	20,1	16,7	11,1	7,5	4,1	10,7
Yüksek dağlık	-0,5	-1,0	1,5	8,9	12,2	16,9	19,8	18,4	15,2	8,8	4,6	2,1	8,9
Ortalama	0,7	1,1	3,4	10,8	14,5	19,2	22,2	20,8	17,2	10,9	6,3	2,8	10,7

Tablo 2. Azerbaycan arazisinde yağış (P. mm) miktarının aylara göre değişmesi (1980-1990 yılları.).

Kuşaklar	A Y L A R												Ortalama aylık	Yıllık toplam
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Düz kesimler	12,1	23,6	26,2	35,9	61,7	53,3	29,2	32,6	14,0	47,4	29,2	11,4	31,4	376,6
Aşağı dağlık	23,2	27,0	42,8	50,4	65,2	41,4	28,0	23,3	32,3	62,0	33,2	28,8	38,1	457,6
Orta dağlık	43,3	47,3	55,5	47,6	57,9	31,9	19,1	39,7	59,7	124,7	65,3	47,0	53,3	639,0
Yüksek dağlık	28,4	39,2	50,3	59,3	96,6	98,5	53,5	44,9	34,8	66,2	52,3	28,2	54,4	652,2
Ortalama	26,8	34,3	43,7	48,3	70,4	56,3	32,5	35,1	35,2	75,1	45,0	28,9	44,3	531,4

Yazın izotermi tamamen ters yönde olup, kuzey batıdan güney doğuya doğru gittikçe artış göstermektedir. Azerbaycanın su-bataklık ekosistemlerine sahip değişik bölgelerinden (Abşeron yarımadası, Kür-Araz ovalığı, Lenkeran düzü, Samur-Deveçi ovalığı, Küçük ve Büyük Kafkasın dağlık bölgeleri ve Nahçıvan Özerk Cumhuriyetinin düzen ve dağlık bölgeleri) toplanan faydalı özelliğe sahip olan bitkiler araştırmamızda materyal olarak kullanılmıştır. Bu bitkiler çiçek açma döneminde toplanarak herbaryum oluşturma kurallarına uygun olarak kurutulmuş, etiketlenmiş ve Azerbaycan florası eserine dayanarak teşhis edilmiştir (Flora Azerbaydjana, 1950-1961, 1-8 cilt). Bitkilerin hayat formları Raunkier (1934) ve Serebryakov'a(1964); ekolojik tipleri ise Katanskaya'ya (1981) göre belirlenmiştir. Bitkilerin yerli halk tarafından kullanım şekilleri ile ilgili anket sorular yerel halka sorulmuş ve sonuçlar 3 no'lu tabloda verilmiştir.

3. Bulgular

Floristik araştırmalar sonucu Azerbaycan'ın su-bataklık florasında 62 familya ve 208 cinsle ait 502 bitki taksonuna rastlanılmıştır. Bu araştırmada bölgede su-bataklık ekosisteminde yayılış gösteren ve sadece halk tarafından çeşitli amaçlarla kullanılan ve kullanılması imkanları ön görülen bitkiler değerlendirilmiştir ve bu özelliğe sahip olan taksonların sayı toplam floradaki taksonların % 48,8'ni (245 takson) oluşturmaktadır. Tablo 3'de araştırma alanından toplanmış bitkiler taşıdıkları faydalı özelliklerine göre sınıflandırılmış ve 7 gruba ayrılmıştır. Tabloda yer almayan faydalı bitki gruplarından olan; yabancı ot, yağlı bitkiler, balveren, eterik yağlı, vitaminli vs. gibi gruplara ait bitkilerin de olduğu görülmektedir.

Alanımızda yayılış gösteren faydalı bitkilerden 114 taksonu hayvanlar tarafından yem bitkisi olarak kullanıldığı belirlenmiştir. Bu bitkilerin çoğunluğu Poaceae ve Cyperaceae familyalarına ait olan ve diğer faydalı özelliklere de sahip olan bitkilerdir. Yem bitki grupları içerisinde buğdaygillerin önemli bir yem bitki grubu olduğu bilinmektedir. Su-bataklık ekosisteminde iyi bir yem bitkisi olarak bilinen taksonlardan: *Alopecurus*, *Agrostis*, *Aeluropus*, *Bromus*, *Lolium*, *Agropurum*, *Hordeum* cinsleri, Cyperaceae familyasından ise *Cyperus*, *Carex* cinslerine ait çok sayıda taksonu örnek vere biliriz (Tablo 3). Bu familya ve cinslere ait olan bitkilerin ekseriyeti büyük ve küçük baş hayvanların kullandığı yem bitkileridir. Bunun dışında Boroginaceae familyasından olan *Symphutum asperum* domuz ve tıfşanlar için iyi bir yem bitkisi olarak yaygındır. Chenopodiaceae familyasından olan Suaeda cinsine ait: *S. confusa*, *S. prostrata*, *S. heterophylla*; *Kalidium caspicum*, *Halocnemum strobilaceum* souk aylarda küçük baş hayvanlar tarafından yem bitkisi olarak, *Wolffia arrhiza* ise ördek ve kazlar için, *Polygonum amphibium* bitkisinin tohumları ise ev kuşları için yem olarak kullanılır. Yem deyeri olan bitkilerin örtü, sebet, hasır yapımında kullanılması dışında diğer faydalı özelliklere sahip olmadığı görülmektedir (Tablo 4). Tohum verme fenofazında bu bitkilerin ekserinin gövdesi kabalaşır, sertleşir ve hayvanlar için kullanılması zorlaşır. Bundan dolayı geniş alanları kapsayan, populasyon durumu iyi olan, tohum oluşturma döneminde sertleşen su-bataklık ortamında yetişen bitkilerden; *Arundo donax*, *Phragmites australis* gibi birkilerin ot unu haline dönüştürülerek faydalanılması daha uygun olur (Prilipko, Aliyev, ve ark., 1961; Hacıyev, Mayılov, Atamov, ve ark., 1991).

Araştırma alanımızda toplam 25 adet gıda bitkisine rastlanılmıştır. Bu bitkiler değişik bölgelerde yerli halkı tarafından değişik şekillerde (pişirilerek, çiğ halde, çay demlemesi şeklinde, yemeklerde baharat olarak ve meyve olarak) kullanılmaktadır. Bu bitkiler içerisinde: *Bolbashaenus maritimus*, *Acorus calamus*, *Orchis coriophora*, *O. fragrans*, *O. palustris*, *O. laxiflora*, *O. iberica*, *O. triflora*, *O. caucasica*, *Asparagus officinalis*, *Humulus lupulus*, *Rumex alpinus*, *Chenopodium chenopodioides*, *Salicornia europea*, *Nelumbium caspium*, *Numphae alba*, *Barbarea arcuata*, *Nasturtium officinale*, *Rubus sanguineus*, *R. caesius*, *Numphoides peltatum*, *Mentha aquatica*, *M. longifolia*, *M. pulegium* vb. daha yaygın olarak kullanılmaktadır. Bunlardan; *Acorus calamus* likör sanayisinde, iştah açıcı, *Bolbashaenus maritimu*'un kökü nişasta ile zengin olduğu için kökü haşlanıp kızartılarak, *Salicornia europea* sirkeye koularak ve haşlanarak, *Nelumbium caspium*, *Numphae alba* kökleri nişasta ile zengin olup, genç sürgünleri haşlanarak, *Numphoides peltatum* yapraklarından salata için, *Mentha longifolia*, *M. acuatica* ve *M. pulegium*'un genç gövde ve yapraklarından yoğurt çorbası vb. şekilde yemekler hazırlanır ve çeşitli bölgelerde gıda bitkisi olarak kullanılır. Bu gruba giren bitkilerin bir kısmının kökü, bazılarının gövdesi ve yaprağı, bazılarının ise meyvesi ve tohumu gıda özelliğine sahip olmakla, çeşitli şekillerde kullanılmaktadır.

Araştırma alanında rastlanan bitkilerden 60'ı tıbbi bitkiler grubuna ait olduğu belirlenmiştir. Bu gruba ait olan bitkilerin: Poaceae, İridaceae, Orchidaceae, Salicaceae, Cannabiaceae, Polugonaceae, Rosaceae, Fabaceae, Lamiaceae, Asteraceae, familyalarına ve *Rumex*, *Equisetum*, *Ephedra*, *Asparagus*, *Polygonum*, *Rumex*, *Humulus*, *Cannabis*, *Ceratophyllum*, *Rubus*, *Potentilla*, *Alchimilla*, *Glycyrrhiza*, *Teucrium*, *Mentha* vs. gibi cinslere ait olan taksonların daha fazla olduğu belirlenmiştir. Bunlara örnek olarak; *Echinochloa crus* var. *mutica* tohumundan alkol alınması, *Acorus calamus* mide-barsak iyileştirici, *Polygonum hidropiper* kan kesici, *Ononis arvensis* idrar kovucu olarak yerli halk tarafından kullanılmaktadır.

Alanımızda süs özelliğine sahip 59 taksona rastlanmaktadır. Bu gruba ait olan bitkilerin ekseriyeti su ortamında süs görüntülü gövde, çiçek, yaprak ve meyvelerinin olması ve çiçeleme döneminin uzun sürmesi ile karakteristiktir. Bu gruba ait olan bitkilerin içerisinde otsu, ağaç ve çalı gövdeli olan bitkilerde vardır. Erken ilkbahardan başlayarak son bahar sonuna kadar deyişik dönemlerde çiçek açan ve hoş görünüşlü olan bitkilerin ekseri bu grubda yer almıştır. İlkbaharda *Liliaceae*, *İridaceae*, *Orchidaceae*, daha sonraki vejetasya döneminde ise *Salicaceae*, *Tamaricaceae*, *Onograceae*, *Numphaceae* vb. familyalara ait olan bitkilerin çiçek açması ile bitki örtüsünde değişik bir fon oluşur, daha sonra ise meyveleri ile doğaya bir süs görüntüsü verirler. Bu bitkilerin sus özelliği ile beraber diğer faydalı özelliğe sahip olanları da mövcuttur (Tablo 3).

Araştırma alanında 20 teknik özelliğe sahip olan ve bölgelerde değişik amaçlarla(sepet, hasır hörme, dam örtüsü olarak, rüzgara karşı, tahta kaşık, kovan hazırlama, parke, mobilya yapımı için, marangozcular parlaticı olarak, lif vb.) kullanılan bitkilere rastlanılmaktadır. Bu bitkiler yerli halk tarafından bu amaçla geniş kullanılmaktadır.

Araştırma alanında yaygın olarak rastlanan: *Salix carpes*, *S. triandra*, *Populus nigra*, *Polygonum hidropiper*, *Numphae alba*, *Barbarea arcuata*, *Reseda luteola*, *Inula helenium* vb. bitkilerin değişik organlarından (kök, gövde, yaprak, kabuk, çiçek) yerli halk farklı renklerde (siyah, sarı, yeşil, kırmızı, kahve vb.) boyalar alırlar (Tablo 3).

Bitki örtüsünde çok sayıda vitaminli ve balveren nektarlı bitkilerde rastlanılmaktadır. Bu bitkilerin ekseri gıda bitkisi olarak da bilinmektedir. Bu bitkilere: *Rumex crispus*, *Cardamine impatiens*, *Roripa amphibia*, *Potentilla anseriana*, *Myricaria alopecuroides*, *Primula auriculata*, *Lathyrus aphace*, *L. cicera*, *Melilotus caspius*, *Rubus sanguineus*, *R. caesius*, *Caltha polypetalata* vs. gibi bitkileri örnek olarak göstere biliriz (Tablo 3).

Bölgede özellikle *Lamiaceae* ve *Asteraceae* familyasına ait olan bitkilerden ibaret olan 2 eterik yağlı ve 27 zehirli bitkiye rastlanılmıştır. Bu bitkilerin ekseri Ranunculaceae familyası *Ranunculus* cinsine ait olan taksonlardır. Araştırma alanında olan bitkilerin içerisinde lifli, kauçuklu, sabunlu ve aşındırıcı madde içeren (deri aşılması için kullanılan), külünde fazla miktarda kalsium, sodyum ve potasyum karbonat (CaCO_3 , Na_2CO_3 , K_2CO_3) olan bitkilere de rastlanılmıştır. Bu faydalı özellikleri ile su-bataklık florasında önemli ekonomik özelliğe sahip olan bitkilerin listesi Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Azerbaycan’ın su-bataklık florasının faydalı bitki gruplarına göre dağılımı

Taksonlar	Hayat formları ve ekolojik tipi	Faydalı gruplar							Tehlike Kategorisi	Kullanım Şekli
		Y	G	S	T	B	Tk	Z		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sporophyta										
Dryopteris										
<i>D. thelypteris</i>	Hk (Ç.ot), M									
<i>D. raddeana</i>	Hk (Ç.ot), M								LR (nt)	
Cryptogramma										
<i>C. crispum</i>	Hk (Ç.ot), M									
Salvinia										
<i>S. natans</i>	Th (T.ot), M									
Marsilea										
<i>M. quadrifolia</i>	Hk (Ç.ot), M									
Ophioglossum										
<i>O. lusitanicum</i>	Hk (Ç.ot), M									
Equisetum										
<i>E. arvense</i>	Hk (Ç.ot), M				+					
<i>E. majus</i>	Hk (Ç.ot), M									
<i>E. palustre</i>	Hk (Ç.ot), M									
<i>E. ramosissimum</i> var. <i>pannonicum</i>	Hk (Ç.ot), M									
<i>E. hiemale</i>	Hk (Ç.ot), M									
Spermatophyta										
Gymnospermae										
Ephedra										
<i>E. distachya</i>	Ph(Çalı), MKs									
<i>E. distachya</i> var. <i>linnaei</i>	Ph(Çalı), MKs									
<i>E. procera</i>	Ph(Çalı), MKs									
Angiospermae										
Liliopsida										
Typa										
<i>T. latifolia</i>	Hk (Ç.ot), HgHid									Kağıt, Sellüloz, doldurucu materyal
<i>T. laxmanii</i>	Hk (Ç.ot), HgHid									
<i>T. angustifolia</i>	Hk (Ç.ot), HgHid									
<i>T. angustata</i>	Hk (Ç.ot), HgHid									
<i>T. minima</i>	Hk (Ç.ot), HgHid									
<i>T. grossheimii</i>	Hk (Ç.ot), HgHid								LR (nt)	
<i>T. caspica</i>	Hk (Ç.ot), HgHid								LR (nt)	
<i>T. simplex</i>	Hk (Ç.ot), HgHid									Nişasta alınır, yaprağından sepet örülür
Sparganium										
<i>S. polgedrum</i>	Hk (Ç.ot), HgHid									
<i>S. neglectum</i>	Hk (Ç.ot), HgHid									
<i>S. microcarpum</i>	Hk (Ç.ot), HgHid									
Zostera										
<i>Z. minor</i>	Hk (Ç.ot), HgHid									
Potamogetan										
<i>P. filiformis</i>	Hk (Ç.ot), Hdf									
<i>P. amblyophyllus</i>	Hk (Ç.ot), Hdf								LR (nt)	
<i>P. pectinatus</i>	Hk (Ç.ot), Hdf	+								Gübre
<i>P. crispus</i>	Hk (Ç.ot), Hdf	+								
<i>P. trichoides</i>	Hk (Ç.ot), Hdf									
<i>P. pusillus</i>	Hk (Ç.ot), Hdf									
<i>P. nodosus</i>	Hk (Ç.ot), Hdf	+								
<i>P. natans</i>	Hk (Ç.ot), Hdf									
<i>P. heterophyllus</i>	Hk (Ç.ot), Hdf									
<i>P. lucens</i>	Hk (Ç.ot), Hdf									
<i>P. perfoliatus</i>	Hk (Ç.ot), Hdf	+								
<i>P. densus</i>	Hk (Ç.ot), Hdf	+								

Tablo 3. (Continued)

Ruppia										
R. spiralis	Hk (Ç.ot), Hdf									
R. maritima	Hk (Ç.ot), Hdf									
Zannichellia										
Z. palustris	Hk (Ç.ot), HgHid									
Z. pediclata	Hk (Ç.ot), HgHid									
Z. major	Hk (Ç.ot), HgHid									
Najas										
N. marina	Th (T.ot), Hdf									
N. minor	Th (T.ot), Hdf	+								
Triglochin										
T. maritima	Hk (Ç.ot), Hdf									
T. palustris	Hk (Ç.ot), Hdf									
Alisma										
A. plantago-aquatica	Hk (Ç.ot), Hdf				+					Kökümsovu nişasta ile zengindir, yaş halde hayvanlar için zehirli, kuruduktan ise deyiştir.
A. lanceolatum	Hk (Ç.ot), Hdf									
A. arcuatum	Hk (Ç.ot), Hdf									
Damosanium										
D. alisma	Hk (Ç.ot), HgHid									
Sagittaria										
S. trifolia	Hk (Ç.ot), HgHid									
Butomus										
B. umbellatus	Hk (Ç.ot), HgHid									
Hidrocharis										
H. morsus	Hk (Ç.ot), HgHid									
Imperata										
I. cylindrica var. europaea	Hk (Ç.ot), KsM	+		+			+			Kağıt selüloz sanayi,at ve iri boynuzlu hayvanların yem bitkisi, çiçekleri sus amacı ile kullanılır.
Erianthus										
E. purpurascens	Hk (Ç.ot), KsM	+		+			+			Kendir, sepet, kağıt sanayi, dam örtüsü olarak
Pollinia										
P. imberbis	Th(T.ot),G(MKs)	+								
Sorghum										
S. halepense	Hk (Ç.ot), M	+								
Paspalum										
P. digitaria	Hk (Ç.ot), Hg									
Eriochloa										
E. succinta var. rubusta	Th (T.ot), Hg									
Digitaria										
D. linearis	Th (T.ot), KsM									
D. sanguinalis var. australis	Th (T.ot), KsM									
D. sanguinalis var. repens	Th (T.ot), KsM									
D. ciliaris	Th (T.ot), KsM									
Echinochloa										
E. crus var. longiseta	Th (T.ot), M									
E. crus var. mutica	Th (T.ot), M	+								Tohumundan alkol alınabilir
Setaria										
S. viridis	Th (T.ot), M									
var. reclinata	Th (T.ot), M									
var. weinmannii	Th (T.ot), M									
Oryza										
O. sativa	Th (T.ot), Hdf									
Leersia										
L. oryzoides	Hk (Ç.ot), Hdf									
Digraphis										
D. arundinacea	Hk (Ç.ot), M									
Stipa										
S. tartilis	Hk (Ç.ot), MKs									
S. gigantea	Hk (Ç.ot), MKs									
Milium										
M. vernale	Th (T.ot), MKs									
M. effusum	Hk (Ç.ot), MKs									
Crypsis										

Tablo 3. (Continued)

C. aculeata	Th (T.ot), MKs		+																
Helochloa																			
H. schoenoides	Th (T.ot), MKs																		
H. alopecuroides	Th (T.ot), MKs																		
Phleum																			
Ph. paniculatum	Th (T.ot), M																		
Ph. bertoloni	Hk (Ç.ot), M																		
Alopecurus																			
A. ventricosus	Hk (Ç.ot), M	+																	
A. armenus	Hk (Ç.ot), M	+																	
A. myosuroides	Th (T.ot), M	+																	
A. aequalis	Th (T.ot), M	+																	
Polypogon																			
P. demissus	Th (T.ot), M																		
P. monspeliensis	Th (T.ot), M	+		+															
P. maritimus	Th (T.ot), M																		
Agrostis																			
A. alba	Th (T.ot), M	+																	
A. alba var. flavida	Th (T.ot), M	+																	
A. alba var. diffusa	Th (T.ot), M	+																	
A. alba var. prarepens	Th (T.ot), M	+																	
A. karsensis	Hk (Ç.ot), M	+																	
A. verticillata	Hk (Ç.ot), M	+																	
Calamagrostis																			
C. epigeios	Hk (Ç.ot), M																		
C. gigantea	Hk (Ç.ot), M																		
C. pseudophragmites	Hk (Ç.ot), M																		
C. persica	Hk (Ç.ot), M																		
Cynodon																			
C. dactylon var. glabrum	Hk (Ç.ot), MKs	+																	
C. dactylon var. villosum	Hk (Ç.ot), MKs	+																	
Beckmannia																			
B. eruciformis	Hk (Ç.ot), M																		
Ammochloa																			
A. palaestina	Th (T.ot), M																		
Arundo																			
A. donax	Hk (Ç.ot), HgHid									+									Selüloz, Kağıt, Örtü, Sepet, ot unu
Phragmites																			
Ph. communis	Hk (Ç.ot), HgHid	+								+									Selüloz, Kağıt, Örtü, Sepet, ot unu
Erogrostis																			
E. arundinacea	Hk (Ç.ot), Hg																		
E. pilosa	Th (T.ot), Hg																		
E. minor	Th (T.ot), Hg																		
Catabrosa																			
C. aquatica	Hk (Ç.ot), M																		
Sphenopus																			
S. divaricatus	Th (T.ot), M																		
Cutandie																			
C. memphitica	Th (T.ot), M																		
Melica																			
M. penicillaris	Th (T.ot), MKs	+																	
Aeluropus																			
Ae. littora	Hk (Ç.ot), M	+																	
Ae. repens	Hk (Ç.ot), M	+																	
Poa																			
P. annua var. aquatica	Th (T.ot), M	+																	
Var. pauciflora	Th (T.ot), M	+																	
Var. reptans	Th (T.ot), M	+																	
P. trivialis	Hk (Ç.ot), M	+																	
P. palustris	Hk (Ç.ot), M	+																	
P. compressa var. langeana	Hk (Ç.ot), M	+																	
Glyceria																			
G. arundinacea	Hk (Ç.ot), M																		LR (cd)
G. fluitans	Hk (Ç.ot), M																		DD
Atropis																			

Tablo 3. (Continued)

<i>A. gigantea</i>	Hk (Ç.ot), M																			
<i>A. savangensis</i>	Hk (Ç.ot), M																			VU
<i>A. poecilanatha</i>	Hk (Ç.ot), M																			VU
<i>A. bulbosa</i>	Hk (Ç.ot), M																			
Vulpia																				
<i>V. ciliata</i>	Th (T.ot), M																			
Scleropoa																				
<i>S. woronowii</i>	Th (T.ot), M																			LR (lc)
Zerna																				
<i>Z. rubens</i>	Th (T.ot), MKs	+																		
Bromus																				
<i>B. japonica</i>	Th (T.ot), MKs	+																		
<i>B. scoparius</i>	Th (T.ot), MKs	+																		
<i>B. scoparius</i> var. <i>dasyanthus</i>	Th (T.ot), MKs	+																		
Lolium																				
<i>L. loliaceum</i>	Th (T.ot), MKs	+																		
<i>L. epturus</i>	Th (T.ot), MKs	+																		
<i>L. pannonicus</i>	Th (T.ot), MKs	+																		
Psilurus																				
<i>P. aristatus</i>	Th (T.ot), MKs																			
Agropyrum																				
<i>A. elongatifforme</i>	Th (T.ot), MKs	+																		
<i>A. repens</i>	Th (T.ot), M	+																		
<i>A. repens</i> var. <i>arvense</i>	Th (T.ot), M	+																		
<i>A. repens</i> var. <i>salinum</i>	Th (T.ot), M	+																		
<i>A. elangatum</i>	Th (T.ot), M	+																		
Secale																				
<i>S. silvestre</i>	Th (T.ot), MKs	+																		LR (nt)
Aegilops																				
<i>Ae. kotschy</i>	Th (T.ot), MKs	+																		
<i>Ae. kotschy</i> var. <i>typica</i>	Th (T.ot), Mks	+																		
<i>Ae. kotschy</i> var. <i>palaestina</i>	Th (T.ot), MKs	+																		LR (nt)
Hordeum																				
<i>H. leopodium</i>	Th (T.ot), MKs	+																		
<i>H. hytrix</i>	Th (T.ot), Mks	+																		
<i>H. spontaneum</i>	Th (T.ot), MKs	+																		
Elumus																				
<i>E. giganteus</i>	Hk (Ç.ot), M	+																		
Cyperus																				
<i>C. fuscus</i>	Th (T.ot), M	+																		
<i>C. fuscus</i> var. <i>virescens</i>	Th (T.ot), M	+																		
<i>C. fuscus</i> var. <i>elatidor</i>	Th (T.ot), M	+																		
<i>C. difformis</i>	Th (T.ot), M	+																		
<i>C. glober</i>	Th (T.ot), M	+																		
<i>C. glomeratus</i>	Th (T.ot), M	+																		
<i>C. longus</i>	Th (T.ot), M	+																		
<i>C. longus</i> var. <i>parthicus</i>	Th (T.ot), M	+																		
<i>C. badius</i>	Hk (Ç.ot), M	+																		
<i>C. rotundus</i>	Hk (Ç.ot), M	+																		
<i>C. aureus</i>	Hk (Ç.ot), M	+																		
Dichostylis																				
<i>D. micheliana</i>	Th (T.ot), M																			EN
<i>D. pygmaea</i>	Th (T.ot), M																			
Juncellus																				
<i>J. serotinus</i>	Hk (Ç.ot), Hg																			
Acorellus																				
<i>A. pannonicus</i>	Th (T.ot), Hg																			
Pucreus																				
<i>P. flavescens</i>	Th (T.ot), Hg																			
<i>P. flavescens</i> var. <i>giganteus</i>	Th (T.ot), Hg																			
<i>P. globosus</i>	Hk (Ç.ot), Hg																			
<i>P. sanguinolentus</i>	Hk (Ç.ot), Hg																			VU
Mariscus																				
<i>M. cyri</i>	Hk (Ç.ot), MHg																			VU
Torulium																				
<i>T. ferax</i>	Hk (Ç.ot)MHg																			

Tablo 3. (Continued)

Eriophorum										
E. vaginatum	Hk (Ç.ot), MHg									
E. latifolium	Hk (Ç.ot), MHg								VU	
Holoschoenus										
H. vulgaris	Hk (Ç.ot), Hg									
Scirpus										
S. silvaticus	Hk (Ç.ot), Hg								LR (cd)	
Schoenoplectus										
Sch. setaceus	Hk (Ç.ot), Hdf									
Sch. lacustris	Hk (Ç.ot), Hdf						+			Sepet, hasır, kökünden nişasta
Sch. tabernemontani	Hk (Ç.ot), Hdf									
Sch. hippolyti	Hk (Ç.ot), Hdf									
Sch. grossheimii	Hk (Ç.ot), Hdf								VU	
Sch. triquetet	Hk (Ç.ot), Hdf								LR (cd)	
Sch. muconatus	Hk (Ç.ot), Hdf									
Sch. litoralis	Hk (Ç.ot), Hdf									
Sch. melanospermus	Th (T.ot), Hdf									
Sch. juneoides	Th (T.ot), Hdf								VU	
Sch. bucharicus	Hk (Ç.ot), Hdf									
Bolbashaenus										
B. maritimus	Hk (Ç.ot), Hdf	+	+				+			Sepet, kökü nişasta ile zengin, kökü kaynatılıp kızartılır
B. macrostachus	Hk (Ç.ot), Hdf									
B. compactus	Hk (Ç.ot), Hdf									
B. affinis	Hk (Ç.ot), Hdf									
Blymus										
B. compressus	Hk (Ç.ot), Hdf									
Heleocharis										
H. pauciflora	Hk (Ç.ot), MHg									
H. meridionalis	Hk (Ç.ot), MHg									
H. leptostylopodiata	Hk (Ç.ot), MHg									
H. intersitia	Hk (Ç.ot), MHg									
H. iupalustris	Hk (Ç.ot), MHg									
H. transcaucasica	Hk (Ç.ot), MHg									
H. euuniglumis	Hk (Ç.ot), MHg									
Fimbristylis										
F. dichotoma	Th (T.ot), Hg									
F. sieberiana	Th (T.ot), Hg									
F. schischieinii	Th (T.ot), Hg									
F. squarrosa	Th (T.ot), Hg									
Schoenus										
Sch. nigricans	Hk (Ç.ot), KsM									
Cladium										
C. mariscus	Hk (Ç.ot), Hdf									
C. grossheimii	Hk (Ç.ot), Hdf									
Carex										
C. divisa	Hk (Ç.ot), M	+								
C. compacta	Hk (Ç.ot), M	+								
C. divulsa	Hk (Ç.ot), M	+								
C. diandra	Hk (Ç.ot), M	+							LR (nt)	
C. dichroandra	Hk (Ç.ot), M								VU	
C. caespitosa	Hk (Ç.ot), M								VU	
C. grioletii	Hk (Ç.ot), M								VU	
C. tomentosa	Hk (Ç.ot), M									
C. hordeistichos	Hk (Ç.ot), M									
C. diluta	Hk (Ç.ot), M	+								Otlaklarda yem bitkisi, tuzlu çimenlik yerlerde daha değerli
C. extens	Hk (Ç.ot), M								LR (cd)	
C. acutiformis	Hk (Ç.ot), Hg									Sepet
C. cuspidata	Hk (Ç.ot), Hg									
C. riparia	Hk (Ç.ot), Hg									Sepet
C. melanostachya	Hk (Ç.ot), Hg									
C. songorica	Hk (Ç.ot), Hg								LR (cd)	
C. pendula	Hk (Ç.ot), Hg									
C. inflata	Hk (Ç.ot), Hg									
C. vesicaria	Hk (Ç.ot), Hg	+								
C. hirta	Hk (Ç.ot), Hg	+								
C. hirta var. hirtaeformis	Hk (Ç.ot), Hg								DD	

Tablo 3. (Continued)

C. hirta var. subhirtaeformis	Hk (Ç.ot), Hg										
C. pseudo-cyperus	Hk (Ç.ot), Hg										
Acorus											
A. calamus	Hk (Ç.ot), G		+		+			+		+	Eterik yağlı, likör sanayide kullanılan, iştah açıcı, mide-barsak iyileştirici
Lemna											
L. trisulea	Hk, Hid.	+									
L. minor	Hk, Hid	+									
L. gibba	Hk, Hid	+									
Wolffia											
W. arrhiza	Hk, Hdf	+									Ördek ve kazlar için yem bitkisi
Luzula											
L. multiflora	Hk (Ç.ot), Hg										
Juncus											
J. inflexus	Hk (Ç.ot), Hg							+			Sepet
J. lersii	Hk (Ç.ot), Hg										Sepet
J. effusus	Hk (Ç.ot), M										
J. filiformis	Hk (Ç.ot), M										
J. subulatus	Hk (Ç.ot), M										
J. bufonius	Hk (Ç.ot), M	+									
J. mutabilis	Hk (Ç.ot), M										
J. compressus	Hk (Ç.ot), M										
J. gerardi	Hk (Ç.ot), M	+									
J. maritimus	Hk (Ç.ot), M										Sepet
J. acutus	Hk (Ç.ot), M							+			İncirin, üzüm meyvesinin kurutulması, rüzgar koruyucu, sepet
J. acutus var. conglomeratus	Hk (Ç.ot), Hg							+			
J. acutus var. conglobatus	Hk (Ç.ot), Hg							+			
J. littoralis	Hk (Ç.ot), Hg							+			
J. lampocarpus	Hk (Ç.ot), M							+			
J. lampocarpus var. repens	Hk (Ç.ot), M							+			
Hemerocallis											
H. fulva	Hk (Ç.ot), G	+		+							
Gagea											
G. tenera	Hk, G										
Allium											
A. myrianthum	Hk, G										
Asparagus											
A. officinalis	Hk, G	+		+	+	+					
A. caspius	Hk, G	+			+						
A. polyphyllus	Hk, G	+			+						
Smilax											
S. excelsa	Ph(sarılcı), KsM										
Iris											
I. musulmanica	Hk, G			+							
I. carthalinae	Hk, G			+							
I. klattii	Hk, G			+							
I. acutiloba	Hk, G			+							
Orchis											
O. coriophora	Hk, G		+	+							
O. fragrans	Hk, G		+	+							
O. palustris	Hk, G		+	+							
O. laxiflora	Hk, G		+	+							
O. iberica	Hk, G		+	+							
O. triphylla	Hk, G		+	+							
O. caucasica	Hk, G		+	+							
Epipactis											
E. veratriifolia	Hk, G		+	+							
Salix											
S. caprea	Ph(A), M		+			+	+				Deri aşındırıcı, kabuğundan siyah boya
S. phlomoides	Ph(A), M										
S. kusnetzowii	Ph(A), M										

Tablo 3. (Continued)

<i>S. caucasica</i>	Ph(A), M										
<i>S. purpurea</i>	Ph(A), M				+				+		Sepet
<i>S. caspica</i>	Ph(A), M										
<i>S. wilhelmsiana</i>	Ph(A), M										
<i>S. triandra</i>	Ph(A), M				+			+		+	Kabuğundan, sarı boya ve salisin alınır
<i>S. alba</i>	Ph(A), M	+			+	+	+	+		+	Kabuğu kırmızı kahve boya, deri aşılama için kullanılır
<i>S. australior</i>	Ph(A), M										
<i>S. pentandra</i>	Ph(A), M										
Populus											
<i>P. transcaucasica</i>	Ph(A), M										
<i>P. hybrida</i>	Ph(A), M										
<i>P. nigra</i>	Ph(A), M				+	+	+	+	+		Kabuğu sarı boya ve parfüm, odunu kaşık, vs.
<i>P. sosnowskyi</i>	Ph(A), M										
Alnus											
<i>A. subcordata</i>	Ph(A), M										
<i>A. incana</i>	Ph(A), M										
<i>A. barbata</i>	Ph(A), M				+	+			+		Parke, mobilya, kara kovan yapılır
Humulus											
<i>H. lupulus</i>	Ph (sarılıcı), M			+	+	+					
Connabis											
<i>C. ruderalis</i>	Th (T.ot), M					+			+		
Rumex											
<i>R. crispus</i>	Hk (Ç.ot), KsM						+				Kök ve yapraklarında aşı maddesi, Yapraklarında 190 mg/% C vitamini vardır.
<i>R. alpinus</i>	Hk (Ç.ot), M		+				+				
<i>R. conglomeratus</i>	Hk (Ç.ot), KsM							+			
<i>R. pulcher</i>	Hk (Ç.ot), KsM								+		
Polygonum											
<i>P. polycnemoides</i>	Th (T.ot), M						+				
<i>P. amphibium</i>	Th (T.ot), Hg							+			Tohumları ev kuşları için yem, kök ve gövdesinde aşı maddesi içerir
<i>P. amphibium</i> var. <i>natans</i>	Th (T.ot), Hg							+			
<i>P. amphibium</i> var. <i>terrestre</i>	Th (T.ot), Hg								+		
<i>P. nodosum</i>	Th (T.ot), M								+		
<i>P. persicaria</i>	Th (T.ot), M									+	
<i>P. hydropiper</i>	Th (T.ot), M									+	Kan kesici, kaynatıldıkta sarı boya alınır
Chenopodium											
<i>Ch. chenopodioides</i>	Th (T.ot), KsHal			+						+	
<i>Ch. vulvaria</i>	Th (T.ot), KsHal									+	
Atriplex											
<i>A. fomini</i>	Th (T.ot), KsHal										
Kalidium											
<i>K. caspicum</i>	Ch(Ç), KsHal	+									Potaş ve soda alınır, küçük baş hayvanlar, develer soğuk aylarda yenir
Halostachys											
<i>H. caspica</i>	Ph(Çalı), KsHal										Potaş alınır, develer için yem bitkisi
Halocnemum											
<i>H. strobilaceum</i>	Ch(Ç), MHal										Bitki zararlılarına karşı toksik etkisi var, Potaş alınır, develer için soğuk aylarda yem bitkisidir
Salicornia											
<i>S. europaea</i>	Th (T.ot), MHal			+				+			Sırkeye konulmuş şekilde ve haşlanarak yemek yapılır
Suaeda											
<i>S. confusa</i>	Th (T.ot), KsHal	+									
<i>S. prostrata</i>	Th (T.ot), KsHal	+									
<i>S. heterophylla</i>	Th (T.ot), KsHal	+									
Salsola											

Tablo 3. (Continued)

<i>S. tragus</i>	Th (T.ot), Ks Hal																		Külünde %40 CaCO ₃ ve fosfatlar var
<i>S. dendroides</i>	Ch(Ç), KsHal																		Potaş ve sabun hazırlanmasında
Petrosimonia																			
<i>P. oppositifolia</i>	Th (T.ot), KsHal	+																	
<i>P. brachiata</i>	Th (T.ot), KsHal	+																	
Glinus																			
<i>G. lotoies</i>	Th (T.ot), MKs																		
Stellaria																			
<i>St. persica</i>	Hk (Ç.ot), M																		
Myosoton																			
<i>M. aquaticum</i>	Hk (Ç.ot), Hg																		
Cerastium																			
<i>C. glomeratum</i>	Hk (Ç.ot), M																		
<i>C. caespitosum</i>	Hk (Ç.ot), M																		
Lepyrodiclis																			
<i>L. holosteiodes</i>	Th (T.ot), M																		
Minuartia																			
<i>M. hybrida</i>	Th (T.ot), MKs																		
<i>M. sclerantha</i>	Th (T.ot), MKs																		
Arenaria																			
<i>A. rotundifolia</i>	Hk (Ç.ot), MKs																		
Moehringia																			
<i>M. trinervia</i>	Hk (Ç.ot), M																		
Silene																			
<i>S. subconica</i>	Th (T.ot), M																		
<i>S. compacta</i>	Th (T.ot), M																		
<i>S. daghestanica</i>	Hk (Ç.ot), M																		
<i>S. arenosa</i>	Th (T.ot), M																		
Dianthus																			
<i>D. cyri</i>	Th (T.ot), M				+														
Nelumbium																			
<i>N. caspium</i>	Hk, Hid			+	+													NA	Tohumları kavrulur ve yenir, kökleri nişasta ile zengindir.
Nymphaea																			
<i>N. alba</i>	Hk, Hid			+	+													NA	Kökünde %20 nişasta vardır, genç sürgünleri yemeklerde kullanılır, tohumları kavurtulup yenir, kökünden siyah ve kahve boya alınır
Ceratophyllum																			
<i>C. demersum</i>	Hk, Hdf					+													Marangozcular parlaticı olarak kullanılır
<i>C. submersum</i>	Hk, Hdf					+													Marangozcular parlaticı olarak kullanılır
Caltha																			
<i>C. palustris</i>	Hk, Hg				+													+	Açmamış çiçekleri sirkeye konulur
<i>C. polupetala</i>	Hk, Hg				+														Nektarlı
Clematis																			
<i>C. orientalis</i>	Hk, KsM					+													
<i>C. orientalis</i> var. <i>acutifolia</i>	Hk, KsM					+													
Batrachium																			
<i>B. divaricatum</i>	Hk, Hdf					+													
<i>B. triphyllum</i>	Hk, Hdf					+												NA	
<i>B. rionii</i>	Hk, Hdf					+												NA	
Ranunculus																			
<i>R. lingua</i>	Hk, M																		+
<i>R. ophioglossifolius</i>	Th, M																		+
<i>R. sceleratus</i>	Th, M																		+
<i>R. sceleratus</i> var. <i>typicus</i>	Th, M																		+
<i>R. sceleratus</i> var. <i>leiocarpus</i>	Th, M																		+
<i>R. sceleratus</i> var. <i>intermedius</i>	Th, M																		+
<i>R. sceleratus</i> var. <i>spongiocarpus</i>	Th, M																		+
<i>R. repens</i>	Hk, M																		+

Tablo 3. (Continued)

R. bulbosus	Hk, M										+		
R. kotschy	Hk, M										+		
R. chius	Th, M										+		
R. muricatus	Th, M										+		
R. muricatus var. saspis	Th, M										+		
R. trachycarpus	Th, M										+		
R. lamatocarpus	Th, M										+		
R. lamatocarpus var. leiocarpus	Th, M										+		
R. arvensis	Th, M										+		
Buschia													
B. lateriflora	Th, M												
Lepidium													
L. latifolium	Hk, KsM												
Brassica													
B. nigra	Th, MKs												Tohumundan hardal tozu yapılır, %33,8 hardal yağı ve sinerğın glükozidi vardır.
Cardamine													
C. pectinata	Th, M												
C. impatiens	Th, M									+			Yaprağı C vitamini ile zengin
C. parviflora	Th, M												
C. tenera	Th, M												
C. uliginosa	Hk, M												
Barbarea													
B. stricta	Kr, M												
B. arcuata	Kr, M				+	+							Yaprağı C vitamini ile zengin, Tohumunda yağ oranı %30, nektarlı, çiçekleri ipek kumaşı sarı renge boyamak için
B. plantaginea	Kr, M												
B. minor	Hk, M												
Nasturtium													
N. officinale	Hk, Hg				+						+		Yenildiğinde atlara öldürücü etki eder
Roripa													
R. prostrata	Hk, MHg												
R. amphibia	Hk, MHg				+								Yaprakları C vitamini ile zengin
R. austriaca	Hk, MHg												
Reseda													
R. luteola	Hk, KsM										+		Yaprak ve gövdesinden sarı, yeşil ve siyah boya
Sedum													
S. acre	Kr, MKs												
S. pallidum	Kr, MKs												
Saxifraga													
S. cymbalaria	Th, MKs												
S. mollis	Kr, MKs												
Parnassia													
P. palustris	Kr, MKs												
Rubus													
R. sanguineus	Ch, KsM				+						+		Nektarlı ve boya
R. caesius	Ch, KsM				+						+		Nektarlı ve boya
Comarum													
C. palustre	Ch, MKs										+		Aşı maddesi içerir
Potentilla													
P. anseriana	Hk, MKs										+	+	Nektarlı, aşı madde, C vitamini ile zengin
Alchimilla													
A. microdonta	Hk, MKs												LR (lc)
A. sedelmiyeriana	Hk, MKs												LR (lc)
A. holocricha	Hk, MKs												
Goebelica													
G. alopecuroides	Hk, KsM												
Genista													
G. paluta	Ch, MKs											+	İnisektisit etkili alkaloid içerir
Ononis													
O. arvensis	Ch, MKs										+		İdrar kovucu
Melilotus													

Tablo 3. (Continued)

M. caspius	Hk, KsM	+			+						Bal veren
M. indicus	Th, KsM	+									
Trifolium											
T. repens var. genuinum	Hk, M	+									
T. suffocotum	Th, M	+									
T. micranthum	Th, M	+									
T. bonnani	Hk, M	+									
T. fontanum	Hk, M	+									
Galega											
G. officinalis	Hk, M	+			+				+		
Astragalus											
A. cicer	Hk, MKs	+									
A. glycyphyllus	Hk, MKs	+									
A. schemachensis	Hk, MKs	+									
A. odoratus	Hk, MKs	+									
A. goktschaicus	Hk, MKs	+								LR (lc)	
A. kosmaljanicus	Hk, MKs	+									
Glycyrrhiza											
G. echinata	Hk, KsM	+			+						
G. macedonica	Hk, KsM	+			+						
G. glabra	Hk, KsM	+			+	+	+				
Lathyrus											
L. aphace	Th, M	+									Bal veren
L. cicera	Th, M	+									Bal veren
Callitriche											
C. verna	Hk, M									VU	
C. stagnalis	Hk, M										
C. pedunculata	Hk, M										
Malva											
M. nicaeensis	Th, M	+									
Althaea											
A. officinalis	Hk, MKs				+	+					
A. armeniaca	Hk, MKs				+						
A. cannabina	Hk, MKs							+			Lifli
Abutilon											
A. teoprasti	Th, M				+						Lifli
Frankenia											
F. pulverulanta	Th, Hal										
F. hirsuta	Hk, Hal										
F. hirsuta var. hispida	Hk, Hal										
F. hirsuta var. intermedia	Hk, Hal										
Tamarix											
T. meyeri	Ph, Hg				+						
T. tetrandra	Ph, M				+						
T. kotschyi	Ph, M				+						
T. hohenackeri	Ph, M				+		+				Bal veren, aşı maddeli, sahil berkitici
T. florida	Ph, M				+						
T. leptopetala	Ph, M				+						
T. ramosissima	Ph, Hg				+						
Myricaria											
M. alopecuroides	Ph, M										Siyah boya alınır, yaprağında C vitamini zengindir
M. squamosa	Ph, M										
Lythrum											
L. salicaria	Hk, Hg				+						Bal veren, aşı maddeli
L. virgatum	Hk, Hg,				+						Bal veren, aşı maddeli
Epilobium											
E. hirsutum	Hk, Hg				+						
E. hirsutum var. vulgare	Hk, Hg				+						
E. hirsutum var. villosum	Hk, Hg				+						
E. parviflorum	Hk, Hg				+						
E. adnatum	Hk, Hg				+						
E. nervosum	Hk, Hg				+						
Trapa											
T. hyrcana	Th, Hdf				+					NA	Su temizleyici
Myriophyllum											

Tablo 3. (Continued)

M. verticillatum	Hk, Hdf	+									
M. spicatum	Hk, Hdf	+									
Hippuris											
H. vulgaris	Hk, Hdf										
Apium											
A. graveolens	Th, M		+		+						
Sium											
S. sisaroides	Hk, M										% 0,05 oranında limon kokusu veren yağ içerir
Berula											
B. erecta	Hk, M										
Oenanthe											
Oe. pimpinelloides	Hk, M										
Oe. fistulosa	Hk, M										
Oe. silaifolia	Hk, M										
Oe. longifoliata	Hk, M										
Tordylium											
T. maximum	Th, M										
Primula											
P. auriculata	Hk, M			+							Bal veren(Nektarlı)
Lysimachia											
L. verticillaris	Hk, M										
Limonium											
L. meyeri	Hk, Hal			+							
L. suffruticosum	Ch, Hal			+							
Centaurium											
C. meyeri	Th, M										
C. spicatum	Th, M										
Menyanthes											
M. trifoliata	Hk, Hid				+	+					Yapraklarından yeşil boya ve iştah artırıcı ilaç
Nymphoides											
N. peltatum	Hk, Hid		+								Yapraklarından salat hazırlanır
Trachomitum											
T. sarmatiensis	Hk, M				+						Lifli, kauçuklu, tıbbi bitki
Convolvulus											
C. persicus	Hk, M				+						
Colystegia											
C. sepium	Hk, M				+						
C. silvestris	Hk, M				+						
Symphytum											
S. caucasicum	Hk, M										
S. asperum	Hk, M	+									Domuz ve tavşanlar için iyi bir yem bitkisi
Myosotis											
M. caespitosa	Hk, M				+						
Lippia											
L. nodiflora	Hk, M										
Teucrium											
T. scordioides	Hk, M				+						
Scutellaria											
S. galericulata	Hk, M				+	+					Kan kesici ve boya bitkisi
Prunella											
P. vulgaris	Hk, Hg										Tohumunda %16 oranında yağ vardır
P. vulgaris var. pinnatifida	Hk, Hg								VU		Tohumunda %16 oranında yağ vardır
Stachys											
S. setifera	Hk, KsM										
S. palustris	Hk, KsM										
Salvia											
S. viridis	Th, KsM										
Lycopus											
L. exaltatus	Hk, MKs										
L. europaeus	Hk, Mks										
Mentha											
M. aquatica	Hk, Hg		+		+						

Tablo 3. (Continued)

M. longifolia	Hk, Hg		+		+						Yaprak ve çiçekleri mentol alınması için ve eterik yağı ile zengin, parfüm, farmoseptik ve tatlandırıcı sanayisinde
M. pulegium	Hk, Hg		+		+						
Solanum											
S. nigrum	Th, KsM		+		+						Olgun meyvesi yenir ve reçel için, taze yaprakları salatalara katılır, %7-10 aşu maddesi, az miktarda glukoalkaloid solanin, betamin ve saponin içerir
Verbascum											
V. adenosepalum	Hk, MKs										
Celsia											
C. heterophylla	Hk, MKs										
Lindera											
L. pyxidaria	Th, MKs										
Veronica											
V. anagallis aquatica	Hk, Hg				+						
V. anagalloides	Hk, M				+						
Utricularia											
U. vulgaris	Hk, Hdf										
Karamyschia											
K. hedyatoides	Th, Hdf										
Galium											
G. palustre	Hk, M				+	+					
Valeriana											
V. alliariifolia	Hk, M				+						
V. tiliifolia	Hk, M				+						
Inula											
I. helenium	Hk, M			+	+	+					Kökünde %44 oranında inulin vardır, üsküreye ve idrar kovucu olarak, kurutulmuş köklerinden siyah boya alınır
Pulicaria											
P. uliginosa	Hk, M										
Bidens											
B. tripartita	Th, M				+						
Purethrum											
P. balsamita	Hk, MKs										Eterik yağı
P. balsamita var. viride	Hk, MKs										Eterik yağı
Taraxacum											
T. confusum	Hk, M				+						
Sonchus											
S. paluster	Hk, M										
Hieracium											
H. flocciparum	Hk, M										VU
H. karjaginii	Hk, M										
Toplam		114	25	59	60	15	20	27			

Kısaltmalar: 1. Hayat formları: Hk-Hemikriptofit, Th-Terofit, Ch-Kamofit, Ph(A)- Fanerofit(Ağaç), Cr – Kriptofit;T.ot-Tekyillik ot, Ç.ot-Cokyillik ot;

2. Ekolojik tipler: M-Mezofit; Ks- Kserofit; KsM- Kseromezofit; MKs- Mezokserofit; Hg- Higrofit; Hid- Hidrofit; Hdf- Hidatofit; MHg- Mezohigrofit; HgHid-Higrohidrofit; HidHdf- Hidrohidatofit; Hal-Halofit, KsHal- Halokserofit; G-Geofit

3. Tehlike kategorileri: VU-duyarlı, DD- yetersiz veri, LR (lc)- düşük riskli, LR (cd)-koruma önemi gerektiren, LR (nt)- tehlide yakın; NE-değerlendirilemeyen; Faydalı gruplar: Y-Yem, G-Gıda, S-Süs, T- Tıbbi, Bo-Boya, Tk.-Teknik, Z-Zehirli;

Tablo 3'deki verilere dayanarak Azerbaycan'ın su-bataklık ekosistemlerinin faydalı bitkilerle zengin olduğunu söylemek mümkündür. Bu bölgelerde yayılış gösteren değişik faydalı özelliğe sahip 245 bitkinin olduğu belirlenmiştir. Bu taksonlar içerisinde: 114 yem, 60 tıbbi, 59 süs, 27 zehirli, 25 gıda, 15 boya, 2 eterik yağlı, çok sayıda balveren, vitaminli, kauçuklu, nişastalı vb. bitkiye rastlanılmıştır. Bu bitkilerden 179'u sadece bir, 38'i iki, 12'si üç, 5 takson ise daha fazla faydalı özelliğe sahip olduğu da belirlenmiştir.

Bölgedeki faydalı özelliğe sahip olan bitkiler hayat formlarına göre değerlendirilmiş (Tablo 3). Tablo 3'den görüldüğü üzere su-bataklık florasında olan bitkilerin % 87.5 (439 takson)'i otsu gövdeli; bunun da % 53 (266 takson)'ü hemikriptofit, % 34.5 (173)'ü ise terofit bitkilerdir. Sucul ortamda yaşamını sürdüren bitkilerin ekseriyeti rizomlu, nişasta ile zengin kökümsovlü kalın kök sistemine sahiptir.

Değişik tehlike kategorilerine giren 39 taksondan % 74,4'ü (29 takson) hemikriptofit, % 15,4'ü (6) terofit, % 10.3 (4)'ü ise su içerisinde gelişmiş olan hidrofit bitkilerdendir.

Tablo 4. Azerbaycan'ın su-bataklık ekosistemlerindeki bitkilerin hayat formu, tehlike kategorileri ve ekolojik tiplere göre dağılımı

Hayat formu	Tür sayısı	Toplam sayıya göre %	Değişik tehlike kategorilerine giren taksonlar	Toplam sayıya göre %	Ekolojik Tipler	Tür sayısı	Toplam sayıya göre %
Hk(C. ot)	266	53.0	29	74.4	M	211	42,03
Th(T. Ot)	171	34.0	6	15.4	MKs	57	11,35
Ph(A ve Ç)	19(10+9)	3.8	-	-	KsM	26	5,18
Ch(YÇ)	11	2.2	-	-	Hg	59	11,75
Kr	35	7.0	4	10,3	HgHid	18	3,59
					Hid	39	7,77
					Hdf	52	10,36
					MHal	9	1,79
					KsHal	12	2,39
					G	19	3,78
Toplam	502	100	39	100	Toplam	502	100

Bölgede yayılış gösteren toplam 19 fanerofit bitkiye rastlanılmıştır. Bunlardan 10 takson ağaç, 9 takson ise çalı gövdelidir. Salicaceae ve Tamaricaceae familyasına ait olan; Salix, Populus, Tamarix cinsine ait olan bu bitkilere Azerbaycanın bütün bölgelerinde deniz seviyesinden başlamış yüksek dağ kesimlerine kadar her yerde rastlanılmaktadır. Bunun dışında Chenopodiaceae familyasına ait olan, düzen kesimlerde kserohalofit, mezohalofit ortamlarda yayılış gösteren *Kalidium caspicum*, *Halostachys caspicus*, *Halocnemum strobilaceum*, *Nitraria schoberi* gibi çalı gövdeli bitkiler Azerbaycan'ın su-bataklık ekosistemlerine yakın oplan alanlarda yayılış göstermektedir (Tablo 4). Sarılcı ve tırmanıcı gövdeli bitki türlerine de (toplam % 0.4 veya 2 takson) bu alanlarda az sayıda rastlanılmaktadır. Bu tip bitkilerin takson sayısının az olmasına bakmayarak, onların oluşturduğu populasyonlar yaygındır.

Su-bataklık florasında rastlanan bitkiler yayılış ortamına göre 10 ekolojik tipe ayrılmış ve sonuçları tablo 4'de verilmiştir. Bu değerlendirmeye göre su-bataklık florasında yayılış gösteren bitkilerin ekseri mezofit karakterli olmakla bazen geçit ortamlarda(kseromezofit, mezokserofit, mezohalofit, kserohalofit, higrohifit ve hidrohifit vb.) yayılış gösterdiğini görmekteyiz. Tipik su ortamında yayılış gösteren 168 bitki taksonuna rastlanmıştır, bu ise toplam floranın % 33.47'sini oluşturur. Hem suda hem kuruda yaşayanlar 18 taksonla toplam floranın % 3,59'nu, su içerisinde veya su yüzünde yüzenler ise 52 taksonla toplam floranın % 10,36'sını oluşturmaktadır. Mezofitler, kseromezofitler ve mezokserofitler ise toplam 294 taksonla toplam floranın % 58,57'sini oluşturur. Araştırma alanında halofitik ortamlarda gelişen toplam 21 taksona rastlanılmıştır, bunlar ise toplam floranın % 4.18'ni oluşturur. Gelişmesinin önemli bir dövrünü toprak altında geçiren 19 geofit karakterli taksona rastlanılmaktadır, bunlar ise su-bataklık florasının % 3.79'nu oluşturur. Bu hayat formuna ait olan bitkilerin ekseri; Liliaceae, İridaceae, Orchidaceae familyalarına ait olan *Allium*, *Gagea*, *Asparagus*, *Orchis*, *Iris* cinslerine ait olan taksonlardan ibarettir. Bu bitkiler genellikle sus bitkiler olarak bilinmektedir. Azerbaycan'ın su-bataklık florasını ve orada yayılış gösteren faydalı bitkilerin dağılımı botaniki-coğrafi bölgelerine göre de araştırılmış ve sonuçlar 5'no'lu tabloda verilmiştir.

Tablo 5. Azerbaycan'ın su-bataklık florasının ve faydalı bitkilerin botaniki-coğrafi bölgelere göre dağılımı

Bitkilerin adı	Faydalı özelliği	Abşeron	BK	KK	K-A.	Kür Düzü	Lank Düzü	Lank Dağ	A-E	S-D	Nax. Düz	Nax. Dağ	Gobustan	Boz. D.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Sporophyta														
Polypodiaceae														
Dryopteris														
D. thelypteris			+	+			+	+						
D. raddeana								+						
Cryptogramma														
C. crispum									+					
Salviniaceae														
Salvinia														
S.natans					+		+		+					
Marsileaceae														
Marsilea														
M. quadrifolia					+		+							
Ophioglossaceae														
Ophioglossum														
O. lusitanicum							+							
Equisetaceae														
Equisetum														
E. arvense	T	+		+	+									
E. majus				+	+		+			+				

Tablo 5. (Continued)

E. palustre			+	+	+					+				
E. ramosissimum			+	+	+			+		+				
E. ramosissimum var. pannonicum			+	+	+			+		+				
E. hiemale			+											
Ephedraceae														
Ephedra														
E. distachya var. caspica			+											
E. distachya var. linnaei			+		+	+								
E. procera					+					+				
Spermatophyta														
Typhaceae														
Typha														
T. latifolia												+		
T. laxmanii												+		
T. angustifolia			+			+	+							
T. angustata						+		+						
T. minima						+				+	+			
T. grossheimii						+				+				
T. caspica								+			+			
Sparganiaceae														
Sparganium														
S. polgedrum						+	+	+	+					
S. neglectum						+			+	+				+
S. microcarpum									+			+		
S. simplex						+					+	+		
Potamogetonaceae														
Zostera														
Z. minor			+					+						
Potamogetan														
P. filiformis										+				
P. amblyophyllus										+				
P. pectinatus	Y				+	+	+	+						+
P. crispus	Y					+								
P. trichoides						+			+					
P. pusillus	Y					+				+				+
P. nodosus						+				+				
P. natans								+	+	+				
P. heterophyllus											+			
P. lucens						+	+	+	+					
P. perfoliatus	Y					+	+			+				
P. densus	Y	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ruppia														
R. spiralis								+						
R. maritima			+											
Zannichellia														
Z. palustris									+			+		
Z. pedunculata			+			+	+				+	+		+
Z. major						+			+					
Najadaceae														
Najas														
N. marina			+					+	+					+
N. minor	Y							+	+					
Juncaginaceae														
Triglochin														
T. maritima						+				+				
T. palustris			+							+		+		
Alismataceae														
Alisma														
A. plantago - aquatica	Y	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
A. lanceolatum						+	+			+				
A. arcuatum										+				
Damosanium														
D. alisma						+				+				
Sagittaria														
S. trifolia									+					
Butomaceae														
Butomus														
B. umbellatus						+	+	+			+	+		

Tablo 5. (Continued)

Hidrocharitaceae														
Hidrocharis														
H. morsus														
Poaceae														
Imperata														
I. cylindrica var. europaea	Y,S,Tk	+												
Erianthus														
E. purpurascens	Y,S,Tk													
Pollinia														
P. imberbis	Y													
Sorghum														
S. halepense	Y	+												
Paspalum														
P. digitaria														
Eriochloa														
E. succinta var. rubusta														
Digitaria														
D. linearis														
D. sanguinalis var. australis		+												
D. sanguinalis var. repens														
D. ciliaris														
Echinochloa														
E. crus var. longiseta	Y	+												
E. crus var. mutiea		+												
Setaria														
S. viridis		+												
Var. Reclinata		+												
Var. weinmannii		+												
Oryza														
O. sativa														
Leersia														
L. oryzoides														
Digraphis														
D. arundinacea														
Stipa														
S. tartsis		+												
S. gigantea		+												
Milium														
M. vernale var. coloratum														
M. effusum														
Crypsis														
C. aculeata														
Heleochoa														
H. schoenoides														
H. alopecuroides														
Phleum														
Ph. paniculatum		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ph. bertoloni			+											
Alopecurus														
A. ventricosus	Y	+												
A. armenus	Y													
A. myosuroides	Y													
A. aequalis	Y													
Polypogon														
P. demissus														
P. monspeliensis	Y,S													
P. maritimus		+												
Agrostis														
A. alba	Y	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
A. alba var. flavida	Y	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
A. alba var. diffusa	Y	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
A. alba var. prarepens	Y	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
A. karsensis	Y													
A. verticillata	Y													
Calamagrostis														
C. epigeios	Y	+												
C. gigantea	Y	+												
C. pseudophragmites	Y													
C. persica	Y													

Tablo 5. (Continued)

Cynodon														
C. dactylon var. glabrum	Y	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
C. dactylon var. villosum	Y	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Beckmannia														
B. eruciformis								+						
Ammodloa														
A. palaestina		+												
Arundo														
A. donax	Y, Tk			+	+	+	+							
Phragmites														
Ph. communis	Y, Tk	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Erogrostis														
E. arundinacea		+						+						
E. pilosa		+		+	+	+	+	+			+			
E. minor		+		+	+	+	+	+	+		+			
Catabrosa														
C. aquatica		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Sphenopus														
S. divaricatus		+			+									
Cutandie														
C. memphitica		+			+		+			+				
Melica														
M. penicularis	Y				+									
Aeluropus														
Ae. littoralis	Y	+			+	+	+				+			
Ae. repens	Y	+			+		+							
Poa														
P. annua	Y	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Var. aquatica	Y	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Var. pauciflora	Y	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Var. reptans	Y	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
P. trivialis var. latifolia	Y	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
P. palustris	Y		+	+			+					+		
P. compressa	Y		+	+					+	+			+	
P. compressa var. langeana	Y		+	+					+	+			+	
Glyceria														
G. arundinacea									+				+	
G. fluitans				+						+				
Atropis														
A. gigantea		+			+		+				+		+	
A. savangensis					+									
A. poecilanatha		+												
A. bulbosa		+			+	+	+						+	
Vulpia														
V. ciliata		+	+	+		+		+					+	
Scleropoa														
S. woronowii					+	+	+						+	
Zerna														
Z. rubens	Y	+			+	+	+							
Bromus														
B. japonicus	Y	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
B. scoparius	Y	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
B. scoparius var. dasyanthus	Y							+						
Lolium														
L. loliaceum	Y						+							
Lepturus														
L. pannonicus	Y				+		+							
Psilurus														
P. aristatus		+		+	+	+				+				
Agropyrum														
A. elongatiforme	Y			+	+								+	
A. repens	Y	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
A. repens var. arvense	Y	+			+	+	+			+	+		+	
A. repens var. salinum	Y	+			+	+	+			+	+		+	
A. elangatum	Y	+			+		+			+				
Secale														
S. silvestre	Y	+			+		+							
Aegilops														
Ae. kotschy	Y	+			+		+							
Ae. kotschy var. typica	Y	+			+		+							

Tablo 5. (Continued)

<i>Ae. kotschyi</i> var. <i>palaestina</i>	Y	+				+		+							
<i>Hordeum</i>															
<i>H. leporinum</i>	Y		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
<i>H. hytrix</i>	Y		+			+	+	+	+		+				
<i>H. spontaneum</i>	Y		+			+		+							+
<i>Elymus</i>															
<i>E. giganteus</i>	Y		+			+									
<i>Cyperaceae</i>															
<i>Cyperus</i>															
<i>C. fuscus</i>	Y		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>C. fuscus</i> var. <i>virescens</i>	Y		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>C. fuscus</i> var. <i>elatidor</i>	Y		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>C. diformis</i>	Y					+	+	+		+					+
<i>C. glober</i>	Y			+		+	+		+		+	+			
<i>C. glomeratus</i>	Y		+							+					
<i>C. longus</i>	Y				+	+	+	+			+	+			
<i>C. longus</i> var. <i>parthicus</i>	Y		+			+					+				+
<i>C. badius</i>	Y							+							
<i>C. rotundus</i>	Y		+			+	+	+		+	+	+		+	+
<i>C. aureus</i>	Y							+							
<i>Dichostylis</i>															
<i>D. micheliana</i>								+							
<i>D. pygmaea</i>						+	+	+							
<i>Juncellus</i>															
<i>J. serotinus</i>						+	+	+		+	+				
<i>Acorellus</i>															
<i>A. pannonicus</i>								+							
<i>Pycneus</i>															
<i>P. flavescens</i>						+	+	+		+					
<i>P. flavescens</i> var. <i>giganteus</i>								+							
<i>P. globosus</i>						+	+	+		+	+				
<i>P. sanguinolentus</i>								+		+					
<i>Mariscus</i>															
<i>M. cyri</i>						+									
<i>Torulinium</i>															
<i>T. ferax</i>						+	+					+			
<i>Eriophorum</i>															
<i>E. vaginatum</i>				+	+										
<i>E. latifolium</i>					+										
<i>Holoschoenus</i>															
<i>H. vulgaris</i>			+					+	+	+		+	+	+	
<i>Scirpus</i>															
<i>S. silvaticus</i>				+	+										
<i>Schoenoplectus</i>															
<i>Sch. setaceus</i>				+	+				+					+	
<i>Sch. lacustris</i>				+		+	+	+							+
<i>Sch. tabernemontani</i>					+	+		+		+	+		+	+	
<i>Sch. hippolyti</i>								+	+		+				
<i>Sch. grossheimii</i>									+						
<i>Sch. triqueter</i>									+	+					
<i>Sch. muconatus</i>						+	+	+			+				
<i>Sch. litoralis</i>						+		+							+
<i>Sch. melanospermus</i>								+							
<i>Sch. juneoides</i>									+						
<i>Sch. bucharicus</i>									+						
<i>Bolbashoenus</i>															
<i>B. maritimus</i>	Y,G,Tk		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>B. macrostachyus</i>					+	+					+				
<i>B. compactus</i>					+	+		+			+	+			+
<i>B. affinis</i>								+							
<i>Blymus</i>															
<i>B. compressus</i>				+	+				+					+	
<i>Heleocharis</i>															
<i>H. pauciflora</i>					+										
<i>H. meridionalis</i>					+									+	
<i>H. leptostylopodiata</i>					+										
<i>H. intersitia</i>						+									
<i>H. iupalustris</i>			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>H. transcaucasica</i>								+							
<i>H. euunglumus</i>						+		+		+		+		+	+

Tablo 5. (Continued)

Fimbristylis																					
F. dichotoma						+	+				+	+				+					
F. sieberiana							+	+													
F. schischicini																					
F. squarrosa																					
Schoenus																					
Sch. nigricans												+								+	
Cladium																					
C. mariscus						+	+														
C. grossheimii																					
Carex																					
C. divisa	Y					+	+	+	+											+	+
C. compacta	Y					+						+	+							+	
C. divulsa	Y					+	+	+			+	+								+	
C. diandra	Y					+	+													+	
C. dichroandra																				+	
C. caespitosa																				+	
C. grioletii																				+	
C. tomentosa						+	+				+	+								+	
C. hordeistichos						+	+				+									+	
C. diluta	Y					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
C. extensa						+					+										
C. acutiformis						+	+	+	+	+	+	+	+							+	
C. cuspidata						+	+	+	+	+	+	+									+
C. riparia						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
C. melanostachya						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
C. songorica											+										
C. pendula											+			+							
C. inflata							+														
C. vesicaria	Y										+									+	+
C. hirta	Y					+	+														
C. hirta var. hirtaeformis(İlk Kez)						+	+														
C. hirta var. subhirtaeformis						+	+														
C. pseudo-cyperus							+	+			+										
Araceae																					
Acorus																					
A. calamus	G,T,Z										+										
Lemnaceae																					
Lemna																					
L. trisulea	Y					+	+	+			+										
L. minor	Y					+	+	+	+	+										+	
L. gibba	Y										+										
Wolffia																					
W. arrhiza	Y										+										
Juncaceae																					
Luzula																					
L. multiflora						+					+	+									
Juncus																					
J. inflexus	Bo					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
J. lersii																					
J. effusus						+	+				+	+									
J. filiformis																					+
J. subulatus																					+
J. biformis	Y					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
J. mutabilis													+								
J. compressus						+	+	+	+											+	+
J. gerardi	Y					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
J. maritimus						+							+	+	+	+					+
J. acutus	Tk																				+
J. acutus var. conglomeratus	Tk					+						+									+
J. acutus var. conglobatus	Tk					+						+									+
J. littoralis	Tk					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
J. lamprocarpus	Tk																				+
J. lamprocarpus var. repens	Tk																				+
Liliaceae																					
Hemerocallis																					
H. fulva	Y,S																				+
Gagea																					
G. tenera																					+

Tablo 5. (Continued)

Allium														
A. myrianthum				+	+				+			+		+
Asparagus														
A. officinalis	G,T,S,Bo			+	+	+	+		+	+			+	
A. caspius	G,T					+	+		+	+				+
A. polyphyllus	G,T	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Smilax				+		+	+	+	+	+	+			+
S. excelsa	Z													
Iridaceae														
Iris														
I. musulmanica	S											+		
I. carthalinae	S					+	+			+	+			
I. klattii	S							+						
I. acutiloba	S	+				+								+
Orchidaceae														
Orchis	G,S													
O. coriophora	G,S			+	+	+	+							
O. fragrans	G,S							+						
O. palustris	G,S									+			+	
O. laxiflora	G,S					+		+				+		+
O. iberica	G,S			+		+								+
O. triphylla	G,S			+		+			+				+	
O. caucasica	G,S			+		+								
Epipactis														
E. veratriifolia	G,S												+	
Salicaceae														
Salix														
S. caprea	S,Bo,Tk			+		+			+				+	
S. phlomoides				+		+					+			+
S. kusnetzowii				+										
S. caucasica				+										
S. purpurea	T,Tk			+		+			+				+	+
S. caspica													+	
S. wilhelmsiana												+	+	+
S. triandra	S,Bo,Tk			+		+	+				+		+	
S. alba	S,T,Bo,Tk			+		+			+	+	+			
S. australior		+				+	+			+	+	+	+	+
S. pentandra				+										
Populus														
P. transcaucasica	S					+							+	+
P. hybrida	S	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+
P. hyrcana	S							+						
P. nigra	S,T,Bo,Tk			+					+				+	
P. sosnowskyi				+						+				
Betulaceae														
Alnus														
A. subcordata									+					
A. incana				+										
A. barbata	A,T,Tk						+	+		+	+			+
Cannabaceae														
Humulus														
H. lupulus	G,S,T					+			+	+				
Connabis														
C. ruderalis	T,Tk			+		+	+					+		
Polygonaceae														
Rumex														
R. crispus	T	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
R. alpinus	T,G			+	+							+	+	
R. conglomeratus	T					+		+		+				
R. pulcher	T					+		+	+		+			+
Polygonum														
P. polycnemoides	T												+	
P. amphibium	T					+	+							+
P. amphibium var. natans	T					+	+							+
P. amphibium var. terrestre	T					+	+							+
P. nodosum	T			+	+	+	+	+	+				+	+
P. persicaria	T			+	+			+	+					
P. hydropiper	T			+	+			+	+					
Chenepodiaceae														

Tablo 5. (Continued)

Chenopodium														
Ch. chenopodioides	G,T				+									
Ch. vulvaria	T	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Atriplex														
A. fomini		+			+					+				
Kalidium														
K. caspicum	Y	+			+	+				+			+	
Halostachys														
H. caspica		+			+	+						+		+
Halocnemum														
H. strobilaceum		+			+	+						+		+
Salicornia														
S. europaea	G,T	+			+	+	+							
Suaeda														
S. confusa	Y	+			+	+	+			+	+		+	
S. prostrata	Y	+			+	+	+				+			+
S. heterophylla	Y					+					+			
Salsola														
S. tragus					+		+							
S. dendroides	Y	+	+		+	+	+			+	+	+		+
S. soda	Y	+			+	+	+							
S. crassa	Y				+					+				
Petrosionia														
P. oppositifolia	Y	+												+
P. brachiata	Y	+			+	+	+	+			+		+	+
Aizoaceae														
Glinus														
G. lotoies					+		+							
Garyophyllaceae														
Stellaria														
St. persica					+							+		
Myosoton														
M. aquaticum			+	+			+	+						
Cerastium														
C. glomeratum					+	+	+			+				+
C. caespitosum			+	+						+			+	+
Lepyrodiclis														
L. holosteiodes										+			+	
Minuartia														
M. hybrida		+	+		+		+	+	+		+	+	+	+
M. sclerantha		+			+	+		+			+			+
Arenaria														
A. rotundifolia			+	+								+		
Moehringia														
M. trinervia			+	+			+	+						
Silene														
S. subcanica					+	+	+	+	+		+	+	+	+
S. compacta			+	+										
S. daghestanica			+											
S. arenosa											+			
Dianthus														
D. cyri	S					+					+			
Nymphaeaceae														
Nelumbium														
N. caspicum	S, G				+									
Nymphaea														
N.alba	S, G,				+									
Ceratophyllaceae														
Ceratophyllum														
C. demersum	T			+	+		+						+	
C. submersum	T						+							+
Ranunculaceae														
Caltha														
C. palustris	S,Tk			+										
C. polupetala	S,Tk		+	+								+		
Clematis			+											
C. orientalis	S		+		+	+			+	+		+		+
C. orientalis var. acutifolia	S		+		+	+			+	+		+		+
Batrachium														

Tablo 5. (Continued)

B. divaricatum	S		+	+	+	+						+			+
B. triphyllum	S		+	+											
B. rionii	S		+	+	+	+	+								+
Ranunculus															
R. lingua	Z		+												
R. ophioglossifolius	Z					+									
R. sceleratus	Z		+												
R. sceleratus var. typicus	Z		+	+	+		+				+				+
R. sceleratus var. leiocarpus	Z		+	+	+		+				+				+
R. sceleratus var. intermedius	Z		+	+	+		+				+				+
R. sceleratus var. spongiocarpus	Z		+	+	+		+				+				+
R. repens	Z		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
R. bulbosus	Z					+	+	+	+	+	+				+
R. kotschyi	Z											+	+		
R. chius	Z					+					+				
R. muricatus	Z					+	+	+	+	+	+				+
R. muricatus var. saspius	Z					+	+	+	+	+	+				+
R. trachycarpus	Z					+					+	+			+
R. lamatocarpus	Z					+									
R. lamatocarpus var. leiocarpus	Z					+									
R. arvensis	Z		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Buschia															
B. lateriflora						+	+						+		
Cruciferaeae															
Lepidium															
L. latifolium			+			+	+	+			+		+		
Brassica						+									
B. nigra	G					+									
Cardamine															
C. pectinata						+					+				
C. impatiens	T					+	+				+				+
C. parviflora											+	+			
C. tenera						+					+	+			
C. uliginosa			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Barbarea															
B. stricta											+		+	+	
B. arcuata	G,S					+	+				+	+	+	+	
B. plantaginea											+				
B. minor						+	+				+				
Nasturtium															
N. officinale	G,T,Tk		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Roripa															
R. prostrata						+									
R. amphibia	Y					+									
R. austriaca														+	+
Resedaceae															
Reseda															
R. luteola	Bo					+					+				+
Crassulaceae															
Sedum															
S. acre						+									
S. pallidum						+	+								+
Saxifragaceae															
Saxifraga															
S. cymbalaria						+	+				+			+	
S. mollis						+	+				+			+	
Parnassia															
P. palustris						+	+							+	
Rosaceae															
Rubus															
R. sanguineus	G,T,Bo		+			+	+	+			+				
R. caesius	G,T					+	+				+				
Comarum															
C. palustre	T													+	
Potentilla															
P. anseriana	T,Bo					+					+				
Alchemila															
A. microdonta	T					+									
A. sedelmiyeriana	T													+	

Tablo 5. (Continued)

A. holotricha	T		+										+		
A. axysepala	T														
Leguminosae (Fabaceae)															
Goebelica															
G. alopecuroides			+	+	+	+					+	+	+		+
Genista															
G. patula	Tk,S		+												
Ononis															
O. arvensis	T		+	+	+	+					+	+			
Melilotus															
M. caspius	T,Y		+			+					+				
M. indicus	Y		+			+								+	+
Trifolium															
T. repens	Y		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
T. repens var. genuinum	Y		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
T. suffocotum	Y							+							
T. micronatum	Y					+		+							
T. bonnani	Y		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
T. fontanum	Y			+	+									+	
Galega															
G. officinalis	Y,T,Tk			+							+				
Astragalus															
A. cicer	Y			+	+										
A. glycyphyllus	Y													+	
A. schemachensis	Y			+											
A. odoratus	Y								+					+	
A. goktschaicus	Y					+									
A. kosmaljanicus	Y								+						
Glycyrrhiza															
G. echinata	Y,T			+		+	+				+	+	+		
G. macedonica	Y,T					+		+					+		+
G. glabra	Y,T,Bo,Tk		+	+	+	+	+	+			+	+	+		
Lathyrus															
L. aphace	Y		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
L. cicera	Y		+	+	+		+				+	+	+	+	+
Callitrichaceae															
Callitriche															
C. verna								+							
C. stagnalis								+							
C. pedunculata								+							
Malvaceae															
Malva															
M. nicaeensis	Y, G,T		+		+	+		+				+		+	+
Althaea															
A. officinalis	T,S					+	+	+			+	+	+		
A. armeniaca	S			+	+	+			+			+	+		
A. cannabina	Tk,S					+	+	+			+	+	+	+	
Abutilon															
A. teoprasti	S					+	+	+			+				+
Frankeniaceae															
Frankenia															
F. pulverulanta				+			+		+						
F. hirsuta				+			+	+	+				+		
F. hirsuta var. hispida				+			+		+						
F. hirsuta var. intermedia				+			+				+				
Tamaricaceae															
Tamarix															
T. meyeri	S			+		+							+		+
T. tetrandra	S			+											
T. kotschyi	S					+							+		
T. hohenackeri	S,Bo		+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+
T. florida	S				+	+	+								+
T. leptopetala	S				+										
T. ramosissima	S		+			+	+	+	+	+	+				+
Myricaria															
M. alopecuroides				+	+									+	
M. squamosa					+										
Lythraceae															
Lythrum															

Tablo 5. (Continued)

L. salicaria	S	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
L. virgatum	S										+			
Onograceae														
Epilobium														
E. hirsutum	S	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
E. hirsutum var. vulgare	S				+									
E. hirsutum var. villosum	S		+	+	+		+	+						
E. parviflorum	S		+			+	+	+			+	+		
E. adnatum	S			+	+	+	+			+		+		
E. nervosum	S		+	+			+	+	+			+		
Hydrocaryaceae														
Trapa														
T. hyrcana	G						+							
Holorrhagidaceae														
Myriophyllum														
M. verticillatum	Y				+		+							
M. spicatum	Y				+			+						
Hippurirideceae														
Hippurus														
H. vulgaris			+											
H. ranunculoides							+							
Apium														
A. graveolens	G,T	+			+	+	+							
Sium														
S. sisaroides			+		+	+			+	+				
Berula														
B. erecta			+		+	+		+	+	+	+			
Oenanthe														
Oe. pimpinelloides							+							
Oe. fistulosa				+										
Oe. silaifolia		+						+						
Oe. longifoliata								+						
Tordylium														
T. maximum			+	+				+						+
Primulaceae														
Primula														
P. auriculata	S		+	+								+		
Lysimachia														
L. verticillaris			+	+					+	+		+		
Plumbaginaceae														
Limonium														
L. meyeri	S	+			+		+		+	+				+
L. suffruticosum	S	+											+	
Gentianaceae														
Centaureum														
C. meyeri	T		+		+	+	+			+				
C. spicatum	T				+	+	+			+				
Menyanthes														
M. trifoliata	T,Bo												+	
Nymphoides														
N. peltatum	G				+									
Apocynaceae														
Trachomitum														
T. sarmatiensis	T	+			+	+	+			+	+	+		+
Convolvulaceae														
Convolvulus														
C. persicus	S	+			+		+			+				
Colystegia														
C. sepium	S	+	+	+	+	+	+	+						
C. silvestris	S		+	+				+	+					
Boraginaceae														
Symphytum														
S. caucasicum	Y	+		+										
Myosotis														
M. caespitosa	S		+	+	+		+	+				+		
Verbenaceae														
Lippia														
L. nodiflora					+	+	+							
Labiata														

Tablo 5. (Continued)

Teucrium														
T. scordioides	T, Bo	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Scutellaria														
S. galericulata					+	+		+						
Prunella														
P. vulgaris		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
P. vulgaris var. pinnatifida			+											
Stachys														
S. stifera								+					+	
S. palustris				+	+	+	+							
Salvia														
S. viridis		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Lycopus														
L. exaltatus					+									
L. europaeus			+		+	+		+		+	+			
Mentha														
M. aquatica	G,T		+		+	+	+	+		+			+	
M. longifolia	G,T	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
M. pulegium	G,T		+		+	+		+	+					
Solanaceae														
Solanum														
S. nigrum	G,T	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Scrophulariaceae														
Verbascum														
V. adnosepalum	S,			+	+	+	+	+			+	+		+
Celsia														
C. heterophylla					+		+				+			
Linderma														
L. pyxidaria					+		+							
Veronica														
V. anagallis aquatica	T	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
V. anagalloides	T						+							
Lentibulariaceae														
Utricularia														
U. vulgaris			+		+		+							
Rubiaceae														
Karamyschwia														
K. hedyatoides				+	+		+							
Galium														
G. palustre	T,Bo			+	+		+							
Valerianaceae														
Valeriana														
V. alliariiifolia	T		+											
V. tiliifolia	T	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+
Compositae Asteraceae														
İnula														
İ. helenium	S,G,T,Bo		+	+						+		+		+
Pulicaria														
P. uliginosa			+		+		+		+	+		+		
Bidens														
B. tripartita	T	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Purethrum														
P. balsamita					+									
P. balsamita var. viride					+									
Taraxacum														
T. confusum	T		+	+										
Sonchus														
S. paluster			+	+										
Hieracium														
H. flocciparum							+						+	
H. karjaginii											+			
Toplam flora:		144	167	162	272	180	278	150	116	168	117	135	119	102
Toplam faydalı bitki:		97	109	120	179	117	158	103	81	111	83	89	86	79

Kısaltmalar: G, Y-Gıda-Yem bitkisi; T, S, G- Tıbbi-Süs-Gıda bitkisi; Bo- Boya; Z, Tk, - Zehirli-Teknik bitki

Azerbaycan'ın su-bataklık florasını bölgelere göre ve bitkileri faydalı özelliklerine göre değerlendirdiğimizde tablo 5'de verilmiş olan sonuçlar alınmıştır. Bütün bölgelerde yem, gıda, süs, tıbbi, boya, teknik ve zehirli bitkilerin olduğu gözlenmiştir. Faydalı bitkilerin tür sayısı bakımından tüm bölgelere göre en az rastlanan grubu; gıda, boya, teknik özelliğe sahip olan bitkiler tutar. Azerbaycan'ın su-bataklık arazilerinde yayılış gösteren faydalı bitkileri; dar ve geniş yayılışlı olmakla iki gruba ayrılır.

Tablo 6. Azerbaycan'ın su-bataklık bölgelerine göre faydalı bitkilerin dağılımı

Bölgeler	Toplam takson sayısı	Faydalı özelliği olan takson sayısı	Faydalı özelliği olmayan takson sayısı	Y	G	S	T	Bo	Tk	Z
Lenkeran düzü	180	117	63	76	16	27	31	7	15	13
Alazan-Eyriçay vadisi	278	103	175	40	7	16	17	7	8	6
Samur-Deveçi düzü	150	111	39	52	6	19	18	9	12	11
Nahçıvan düzen	117	83	34	48	7	17	16	4	6	3
Qobustan	119	86	33	52	8	10	10	4	3	10
Bozdağ	102	79	23	37	9	5	16	5	3	6
Azerbaycan	502	320	182	114	25	59	60	15	20	27

Kısaltma: BK-Büyük Kafkasya; KK-Küçük Kafkasya; Qob.-Qobustan; Nah.-Nahçıvan; Lenk.-Lenkeran; Boz.D.-Bozdağ; K.-A.-Kür-Araz; Abş.-Abşeron; S-D-Samur-Deveçi; A-E-Alazan-Eyriçay; G-Gıda; T-Tıbbi; Bo.-Boya; Z.- Zehirli

Geniş yayılış alanına sahip olan bitkiler: *Potamogeton densus*, *Alisma plantago-aquatica*, *Agrostis alba*, *Phragmites communis*, *Cyperus fuscus*, *Bolboshoenus maritimus*, *Carex diluta*, *Juncus inflexus*, *J.bifonius*, *J.jerardi*, *Rumex crispus*, *Chenopodium vulvaria*, *Ranunculus repens*, *R. arvensis*, *Nasturtium officinale*, *Epilobium hirsutum*, *Mentha longifolia*, *Veronica anagalis-aquatica*, *Bidens tripartita* vb. taksonları örnek vere biliriz.

Tablo 5'te su-bataklık ekosistemlerinde yayılış gösteren, bir, iki ve daha çok faydalı özellikleri olan bitkilerin olduğunu görmekteyiz. Daha çok faydalı özelliklere sahip olan bitkilere: *Bolboshoenus maritimus*, *Nasturtium officinale*, *Acorus calamus*, *Asparagus officinalis*, *Salix triandra*, *S.alba*, *Populus nigra*, *Glycyrriza glabra*, *Inula helenium* vb. örnek vere biliriz.

Azerbaycan'ın su-bataklık florasında en zengin bölge: Kür-Araz ovalığı, Alazan-Eyriçay vadisi, Samur-Deveçi düzü, Büyük Kafkasya, Küçük Kafkasya, Nahçıvan ve Lenkeran'ın düz kesimleridir (Tablo 5, 6) .

Bitkilerden bazılarında Azerbaycan'ın her yerinde rastlanılmaktadır, ancak bunların bolluk ve örtüş dereceleri ve potansiyelleri farklıdır. Faydalı bitkiler bakımından Azerbaycan'ın su-bataklık florasında en fakir bölgelerinin başında Gobustan, Bozdağ, Abşeron, Nahçıvan'ın dağlık kesimleri gelmektedir (Tablo 5, 6). Tablo 6'da faydalı bitki gruplarının bölgelere göre dağılımı verilmiştir.

Bölgelerin tamamında yem bitki gruplarına ait olan takson sayıları diğer gruplarla karşılaştırıldığında daha zengin olduğu, onu takip eden grup tıbbi ve süs bitkileri, daha sonra ise gıda, teknik, boya ve zehirli bitki gruplarının olduğu görülmektedir. Bu bölgelerde rastlanan faydalı bitkilerin dağılımında vertikal kuşaklanmanın etkisi büyük önem taşımaktadır. Bu bitkilerin bir kısmı aşağı, bazıları orta, bazıları ise yüksek dağlık kesimlerde yayılış göstermektedir.

4. Sonuçlar ve tartışma

Dünyada karakteristik vejetasyon tiplerinden su-bataklık ekosistemleri bir çok botanikçi bilim adamları (Grandstein,Smittenberg, 1977; Gluşko, 1989; Golub, Losev ve ark., 1991; Katanskaya, 1981; Seçmen, Leblebici, 1997 vb.) tarafından farklı yönden (floristik, fitososyolojik, ekolojik vb.) araştırılmıştır.

Kafkasyanın floristik açıdan incelenmesinde ve özellikle de Azerbaycan'ın faydalı bitkilerinin araştırılmasında çok sayıda araştırmalar (Grosshaym, 1936, 1946, 1948; Prilipko,1970; Hacıyev, 1970, 1979, 1990, 1992) Mayılov, 1989; Şahsuvarov, 1994; İbrahimov, 2005; Talibov, İbrahimov, 2008; Atamov, 2000, 2001, 2008; Seyidhmedov, Atamov, 2008, Cabbarov, Atamov, 2009 vb.) yapılmıştır. Azerbaycan florasında yaklaşık 4500 tohumlu bitkiye rastlanılmaktadır. Bunlar 125 familya, 930 cinse dahildir (Flora Azerbaydjana, 1950-1961, 1-8 cilt). Günümüzde Azerbaycan florasının faydalı bitkileri ile bağlı araştırmalar Azerbaycan Bilimler Akademisi Botanik Enstitüsünün çeşitli bölüm ve laboratuvarlarında, özellikle bitki resursları laboratuvarında devam ettirilmektedir. Bunun dışında Azerbaycan Bilimler Akademisi Bitki Resursları Enstitüsünde bitkilerin faydalı özellikleri, onların coğrafik yayılışı, toplanma imkanları, kimyasal içerikleri, biyokimyasal analizleri yapılmaktadır. Bizim araştırmamızda Azerbaycan'ın su-bataklık ekosistemlerinin yayılış olduğu bölgelerinde farklı mevsimlerde düzenlenen geziler zamanı toplanan ve çeşitli faydalı özelliğe sahip olan bitkiler toplanarak floristik olarak değerlendirilmiştir.

Bu sonuca göre su-bataklık ekosistemi floristik bitki çeşitliliği anlamında Azerbaycan florasının toplam tür sayısının % 11,2'sini kapsamaktadır. Su-bataklık ekosistemi faydalı bitki tür çeşitliliği anlamında zengin bir flora sahip olduğu, ancak diğer vejetasyon tipleri ile mukayese edildiğinde daha fakir bir flora sahip olduğu görülmektedir (Grossheyim,1936, 1948; Prilipko, 1939, 1965, 1970; Prilipko ve ark., 1961, Hacıyev,1970, 1979, 1990, 1992; Hacıyev, Mayılov ve ark., 1991, Şahsuvarov, 1994, Atamov, 2000, 2001, 2004, 2008; İbrahimov, 2005; Gurbanov, Atamov, Cabbarov, 2007; Talibov, İbrahimov, 2008; vs.) . Bunun nedeni ise ekosistem çeşitliliğinin monoton olmasına bağlıdır.

Tablo 7'de görüldüğü üzere Poaceae, Cyperaceae, Ranunculaceae, Fabaceae, Potamogetonaceae, Juncaceae, Salicaceae, Chenopodiaceae, Brassicaceae, Caryophyllaceae, Lamiaceae, Polygonaceae, Apiaceae, Tamaricaceae ve Asteraceae vs. gibi familyalar bolgede çeşitli faydalı özelliğe sahip olan familyalardandır. Tür zenginliği bakımından değerlendirildiğinde bu familyalar toplam floranın % 54.6'nı (toplam 175 takson) oluşturmaktadır.

Beydeman (1954) Doğu Kafkasya'nın düzen kesimlerinin bitki ve toprak örtüsünün gelişmesi üzerine yapmış olduğu araştırma ile bölgede mevcut olan vejetasyon tiplerinde yem bitkisi resurslarının artırılması problemini ortaya koymuştur.

Atamov, Cabbarov (2009) tarafından Azerbaycan'ın dağlık bölgelerinin faydalı bitkilerinin araştırılması sonucu; 321 faydalı bitkinin olduğu, bunlardan 124 süs, 60 tıbbi, 54 gıda, 42 eterik yağlı, 39 nektarlı(balveren), 19 vitaminli, 17 boya, 18 zehirli, 11 yem, 6 kauçuklu, 1 adet sabunlu bitkinin olduğu belirlenmiştir.

Bu çalışma sonucu ise Azerbaycan'ın su-bataklık ekosistemlerinde rastlanan 502 taksondan 245 bitkinin faydalı özelliğe sahip olduğu; bu taksonlar içerisinde: 114 yem, 60 tıbbi, 59 süs, 27 zehirli, 25 gıda, 15 boya, 2 eterik yağlı , çok sayıda balveren, vitaminli, kauçuklu, nişastalı vb. bitkiye rastlanılmıştır. Bu bitkilerden 179'u sadece bir, 38'i iki, 12'si üç, 5 takson ise daha fazla faydalı özelliğe sahip olduğu da belirlenmiştir.

Seyidahmedov, Atamov (2008) tarafından Azerbaycan'ın dağlık ekosistemlerinde faydalı bitkilerinin incelenmesi sonucu toplam floranın % 51,5'in Asteraceae, Lamiaceae, Liliaceae, Rosaceae, Apiaceae, ve Primulaceae familyalarına; %13,5'i ise *Thymus*, *Nepeta*, *Primula*, *Achillea*, *Pyretrum* ve *Polygonum* cinslerine ait olan taksonlardan olduğu belirlenmiştir.

Bu araştırmada ise su-bataklık ekosistemlerinin dağlık ekosistemlerden farklı olarak; Poaceae, Cyperaceae, Ranunculaceae, Fabaceae, Potamogetonaceae, Juncaceae, Salicaceae vb. familyalara ait; *Carex*, *Ranunculus*, *Juncus*, *Potamogeton*, *Schoenoplectus*, *Cyperus*, *Salix* vb. cinslere ait daha fazla taksonla temsil olunduğu görülmektedir.

Seyidahmedov, Atamov (2008) Azerbaycan arazisinin dağlık kesimlerini bölgesel olarak faydalı bitkiler açısından takson sayısının azalma sırasına göre Küçük Kafkas(169 takson), Büyük Kafkas(167), Nahçıvan(103), Lenkeran dağlık(68), Gobustan(40), Diabar(35), Kür-Araz ovası(25) ve Abşeron(6) olarak sıralamışlar. Bu araştırma sonucu dağlık bölgelerde rastlanan ve faydalı özelliğe sahip olan bitkilerden: 231'i otsu, 38'i çalı, 8'i ağaç, 15'i yarıçalı gövdeli olduğu belirtilmiştir.

Prilipko, Aliyev ve ark. (1961) Azerbaycan arazisinde *Phragmites communis* ve *Arundo donax*'ın doğada kağıt-sellüloz sanayisinde yeterli derecede doğal bir kaynağının olduğunu ve bu bitkilerden faydalanmanın ekonomiye önemli derecede katkı sağlayacağını ortaya koymuşlar.

Bu günkü günümüzde de su-bataklık ekosistemlerinde çok geniş alanları kapsayan bu bitkilerin doğal resourceu yeterince ve bunlardan kağıt-sellüloz sanayisi ile yanı sıra, ot unu üretilmesi ile bir yem bitkisi olarak da değerlendirilmesi önem arz etmektedir (Hacıyev, Mayilov, 1991).

Hazar denizinin Azerbaycana ait sahil kesimlerinin bitki örtüsünde su-bataklık ekosistemlerinin; *Phragmites*, *Bolboschetum*, *Thyphetum*, *Calamogrostisetum*, *Junsetum*, *Kalidietum*, *Halocnetum*, *Halstachusetum* vb. bitki birliklerinin geniş alanları kapsadığı ve ot verimliliğinin yüksek olduğu ortaya konmuştur (Atamov, 2009).

Her yıl bu bitkilerin binlerce ton topraküstü bitki kütlesi bu amaçlar için gereken düzeyde değerlendirilmediği için kullanılmadan toprağa karışır.

Azerbaycan'ın su-bataklık vejetasyonunda bitkilerin çoğunluğu (% 92'i) otsu gövdeli, az bir kısmı ise (% 7'i) odunsu gövdelidir. Otsu gövdeli bitkilerin % 63'ü çok yıllık, % 26,5'i tek yıllık, % 2,6'sı ise iki yıllıktır. Su-bataklık ekosistemlerine uyum sağlayan, sucul ortam seven 19 (% 3,8) ağaç ve çalı gövdeli bitkiye rastlanmıştır.

Tablo 7 . Su Bataklık Florasında Familyalara Göre Cins Dağılımı

Familia	Cins Sayısı	%
Poaceae	47	22,6
Cyperaceae	18	8,7
Chenopodiaceae, Caryophyllaceae, Fabaceae	9x3	4,3x3=12,9
Lamiaceae, Asteraceae	7x2	3,4x2=6,8
Brassicaceae, Apiaceae	6x2	2,9x2=5,8
Liliaceae, Ranunculaceae	5x2	2,4x2=4,8
Potamogetonaceae, Rosaceae, Scrophulariaceae	4x3	1,9x3=4,7
Diğer(Cins Sayısı 4' dan az olanlar)	68	32,7

Azerbaycan'ın su-bataklık florasını cins sayısına göre değerlendirdiğimizde: Poaceae familyası 47 cinsle toplam cins sayısının % 22,6'nı, Cyperaceae 18 cinsle % 8,7'ni oluşturur. Cenopodiaceae, Caryophyllaceae, Fabaceae, her birisi 9 cinsle temsil olunmakla toplamda cins sayısının % 12,9'nu, Lamiaceae, Asteraceae her birisi 7 cinsle % 6,8'ni, Brassicaceae, Apiaceae ise her birisi 6 cins olmak üzere %5,8'ni, Liliaceae, Ranunculaceae 5'er cinsle % 4,8'ni, Potamogetonaceae, Rosaceae, Scrophulariaceae familyaları ise her birisi 4'er cinsle toplam cins sayısının 4,7'sini oluşturmaktadır. Cins sayısı 3 ve daha az olan toplam 68 cinsle rastlanmıştır, bunlar ise toplam cins sayısının % 32,7'sini oluşturur(Tablo 7).

Su-bataklık florasında rastlanan familyaları tür sayısına göre değerlendirdiğimizde en fazla takson içeren Poaceae familyası olup 95 taksonla toplam takson sayısının % 18,9'nu, Cyperaceae 78 türle % 15,5'ni oluşturur. Tür sayısının azalma sırasına göre verilmiş 6'no'lu tabloda sonraki sıraları Ranunculaceae, Fabaceae, Potamogetonaceae, Juncaceae, Salicaceae, Chenopodiaceae, ve Brassicaceae familyaları tutmaktadır. Bu familyalara ait olan türlerin sayısı 25'le 15 arasında değişmektedir. Caryophyllaceae, Lamiaceae, Polygonaceae, Apiaceae, Tamaricaceae, ve Asteraceae familyalarına ait olan türlerin sayısı ise 14'le 9 arasında değişir. Tür sayısı 8 ve onun altında olan familyalar 134 tür içermekle, toplam tür sayısının % 26,7'sini oluşturur (Tablo 8).

Tablo 8 . Su Bataklık Florasında tür sayısına göre yaygın olan familyalar

Familia	Tür Sayısı	%
Poaceae	95	18,9
Cyperaceae	78	15,5
Ranunculaceae	25	5,0
Fabaceae	23	4,6
Potamogetonaceae	18	3,6
Juncaceae	17	3,4
Salicaceae, Chenopodiaceae	16x2	3,2x2=6,4
Brassicaceae	15	3,0
Caryophyllaceae	14	2,8
Lamiaceae	12	2,4
Polygonaceae	11	2,2
Apiaceae	10	2,0
Tamaricaceae, Asteraceae	9x2	1,8x2=3,6
Diğer(Tür Sayısı 9' dan az)	134	26,7
Toplam:	502	100

Azerbaycan'ın su-bataklık florasında ras gelinen cinsleri tür sayılarına göre değerlendirdiğimizde; *Carex* 23 taksonla (% 4,6), *Ranunculus* 17 (% 3,4), *Juncus* 16 (% 3,2), *Potamogeton* 12 (%2,4), *Schoenoplectus*, *Cyperus*, *Salix* cinslerinin her birisi 11(% 2,2) taksonla temsil olunduğu görünmektedir. Bu cinslere ait olan taksonlar su-bataklık florası ve vejetasyonun temel yapısını oluşturmakla, önemli yer tutmaktadır. *Poa*, *Thypa*, *Orchis*, *Polygonum*, *Tamarix*, *Heleochois*, *Agrostis*, *Epilobium*, *Astragalus*, *Trifolium*, *Equisetum*, *Agropyrum*, *Cardamine* cinslerinin tür sayısının daha zengin olduğu görünmektedir (Tablo 9).

Tablo 9. Su Bataklık Bitkiliği Florasında Cinslere Göre Tür Dağılımı

Cins	Tür Sayısı	%
<i>Carex</i>	23	4,6
<i>Ranunculus</i>	17	3,4
<i>Juncus</i>	16	3,2
<i>Potamogeton</i>	12	2,4
<i>Schoenoplectus</i> , <i>Cyperus</i> , <i>Salix</i>	11x3	2,2x3=6,6
<i>Poa</i>	8	1,6
<i>Thypa</i> , <i>Orchis</i> , <i>Polygonum</i> , <i>Tamarix</i> , <i>Heleochois</i>	7x5	1,4x5=7,0
<i>Agrostis</i> , <i>Epilobium</i> , <i>Astragalus</i> , <i>Trifolium</i>	6x4	1,2x4=4,8
<i>Equisetum</i> , <i>Agropyrum</i> , <i>Cardamine</i>	5x4	1,0x4=4
Tür sayısı 4 olanlar 16 cins)	64	12,7
Tür sayısı 3 ve daha az olanlar)	250	49,8

Poa, *Thypa*, *Orchis*, *Polygonum*, *Tamarix*, *Heleochois*, *Agrostis*, *Epilobium*, *Astragalus*, *Trifolium*, *Equisetum*, *Agropyrum*, *Cardamine* cinslerinde takson sayısı 8 ile 4 arasında değişmektedir. Takson sayısı 3 ve daha az olan cinslere ait 250 taksona rastlanılmıştır, bu da toplam su-bataklık florasının % 49,8'ni oluşturmaktadır (Tablo 9). Sonuç olarak;

1. Azerbaycan'ın su-bataklık florasında 62 familya ve 208 cins ve 502 bitkiye rastlanılmıştır. Bu araştırmada bölgede yayılış gösteren ve sadece halk tarafından çeşitli amaçlarla kullanılan ve kullanılması imkanları ön görülen bitkiler değerlendirilmiştir ve bu özelliğe sahip olan taksonların sayı toplam floradaki taksonların % 48,8'ni (245 takson) oluşturmuştur. Bunlardan 144'ü yem, 25 gıda, 59 bezek, 60 tıbbi, 15 boya, 20 teknik, 27 zehirli bitkinin olduğu belirlenmiştir.

2. Toplam florada rastlanan bitkilerin % 93'ü (450 takson) otsu (bunun % 56,6'sı (284 takson) çok yıllık, % 34,5'u tek yıllık(173 takson), % 4,6'sı (23 takson) odunsu (bunlardan 13'ü (% 2,6'sı) çalı, 10'ü (% 2,0'i) ağaç, 2 (% 0,9) sarılıcı gövdelidir.

3. Faydalı özelliğe sahip olan taksonlara: Poaceae (47 cinsle), Cyperaceae (18), Chenopodiaceae, Caryophyllaceae, Fabaceae (her birisi 9), Lamiaceae ve Asteraceae (7), Brassicaceae, Apiaceae (6), Liliaceae, Ranunculaceae (5'er), Potamogetonaceae, Rosaceae, Scrophulariaceae (her birisi 4'er cinsle) familyalarına ait olan cinslerde daha çok temsil olunmaktadır. Cins sayısı 3 ve daha az olan toplam 68 cinsle rastlanılmıştır, bunlar ise toplam cins sayısının % 32,7'sini oluşturur.

5. Su-bataklık florasında rastlanan familyaları tür sayısına göre değerlendirdiğimizde: Poaceae 95 türle, Cyperaceae 78, Ranunculaceae, Fabaceae, Potamogetonaceae, Juncaceae, Salicaceae, Chenopodiaceae ve Brassicaceae 25'le 15 arasında, Caryophyllaceae, Lamiaceae, Polygonaceae, Apiaceae, Tamaricaceae ve Asteraceae ise 14'le 9 arasında değişir. Tür sayısı 8 ve onun altında olan familyalar 134 tür içermekle, toplam tür sayısının % 26,7'sini oluşturur.

6. Su-bataklık florasında ras gelinen cinsleri tür sayılarına göre değerlendirdiğimizde; *Carax* 23 taksonla (% 4,6), *Ranunculus* 17 (% 3,4), *Juncus* 16 (% 3,2), *Potamogeton* 12 (%2,4), *Schoenoplectus*, *Cyperus*, *Salix* cinslerinin her birisi 11(% 2,2) taksonla temsil olunduğu görünmektedir. *Poa*, *Thypa*, *Orchis*, *Polygonum*, *Tamarix*, *Heleochois*, *Agrostis*, *Epilobium*, *Astragalus*, *Trifolium*, *Equisetum*, *Agropyrum*, *Cardamine* cinslerinde takson sayısı 8 ile 4 arasında değişmektedir. Takson sayısı 3 ve daha az olan cinslere ait 250 (% 49,8'ni) taksona rastlanılmıştır.

7. Su-bataklık florasını faydalı bitkiler açısından bölgesel olarak değerlendirdiğimizde; Bozdağ (79 tür), Nahçıvan düz(83), Gobustan(86), Nahçıvan dağlık(89), Abşeron (97) faydalı bitki türü bakımından fakir, Alazan-Eyriçay(103), Samur-Deveçi(111), Büyük Kafkas (109), Küçük Kafkas(120), Lenkeran(158), Kür-Araz ovalığı (179 tür) ise zengin olan bölgelerdir.

Kaynaklar

- Aliyev, C. A. 1969. Flora i rastitelnost vodoyomov Azerbaydjana i ik kozyaystvennoe znaçenie. Avtoref. diss.dokt.biol.nauk, Baku. 52 .
- Atamov, V. V. 2000. Azerbaycanın otlak ekosistemleri ve korunması. Baku. 184 .
- Atamov, V. V. 2001. Dağlık ekosistemlerde bitkilerin hayatı ve faydası. Baku.139 .
- Atamov, V. V. 2004. Stepnaya rastitelnost Azerbaydjana(fitosenoloğičeskaya osobennosti i dinamica). Baku. 264 .
- Atamov, V. V. 2008. Phytosociological Characteristics the Vegetation of the Caspian's Shores in Azerbaijan. International Journal of Botany V. 4/ 1; 1-13.
- Babayev, F. 1974. Flora i rastitelnost gornik ozer Malogo Kafkaza. Avtoref...diss. kand. biol.nauk. Baku. 31.
- Beydeman I. N. 1954. Razvitii rastitelnosti i počvi vı nizmennosti Vostoçnogo Zakavkazya. Voprosi uluçşeniya kormovoy bazı vı stepnoy, polupustinnoy i pustinnoy zonak SSSR. M.-L., 123-186.
- Cabbarov, M., Atamov V. 2009. Floristic analysis the useful plants of mountainous regions of Azerbaijan. Lerp Batum Botanical Garden., XXXIII, 108-136.
- Efendiyeva, S. M. 1989. Vodno-Bolotnaya flora i rastitelnost Apşeronskogo poluostrova i prilėgayuşik ostrovov. Avtopef... diss. kandidat biol. nauk. Baku. 22.
- Flora Azerbaydjana, (1-8. cilt). Izd.vo AN Azerb.SSR, Baku. 1950-1961.
- Grossheim, A. A. 1936a. Analiz flori Kavkaza. Tr. İn-ta Bot. Az.FAN SSSR, t.1, Baku. 257.
- Grossheym, A. A. 1936b. Rastitelnıy resursı Kavkaza. M., MOİP, 435.
- Grossheym, A. A. 1945. Nekotorie botaniçeskie problemi vı Azerbaydjane. İzvestiya AN Azerb.SSR, 6, Baku. 109-121.
- Grossheym A.A. Rastitelnıy pokrov Kavkaza. Izd.MOİP, M.-L., 1948, 248

- Grandstein, S.R. & Smittenberg, J.H. 1977. The Hydrophilus vegetation of Western Crete. *Vegetatio*, 34/2: 65-86
- Glushko T. A. 1989. Influence of the Caspian sea water level on the formation of landscape on the north-eastern coast. *J. of Problems of Desert Development*, Ashkhabad: 5, 25-32.
- Golub, V. B., Losev, G. A. and Mirkin, B. M. 1991. Aquatic and hydrophytic Vegetation, of the lower Volga Valley. *Phytocoenologia*, 20/1: 1-63,
- Katanskaya, V.M. 1981. *Vişşaya vodnaya rastitelnost kontinentalnik vodoyomov SSSR*. "Nauka", L., 185 pp.
- Kats, N.Y. O klassifikatsii bolot. *Bot. J.*, 46/4, 538-548
- Klimat Azerbaydjana, 1968. *Azerb. İlim. Akad. Baku*. 385 .
- IUCN SURVIVAL COMMISSION. IUCN red list categories and criteria, Approved by the 51st meeting of the IUCN Council, version 3.1 Gland, Switzerland & Cambridge. 2001.
- Ibrahimov, E.Ş. 2005. Rastitelnost Nakçivanskoy Avtonomnoy Respubliki i yey narodnokozyaystvennoy znaçenie. *Baku*. 230 .
- Talibov, T., Ibrahimov, E. 2008. Nakçivan muktat respublikası florasının taksonomik spektri, Nakçivan. 350.
- Raunkier, C. 1934. The life forms of plants and statistical plant geography. Oxford. 48-51
- Seyidahmedov, A., Atamov, V. 2008. The beneficial plants of mountainous region in Azerbaijan. *BioDiCon*, 1/1, 13-27.
- Seçmen Ö., Leblebici E. 1997. *Türkiye sulak alan bitkileri ve Bitki örtüsü*. Ege Üniversitesi basımevi, Bornova, İzmir. 404 .
- Serebryakov, I. G. 1964. Jiznennie formı vişşich rasteniy i ich izuçenie. – vı kn.: *Polevaya geobotanika*, M.-L., İzd-vo AN SSSR, 3, 530.
- Sultanov, E.G. 2000. Potential Ramsar Sites of Azerbaijan, *Baku*, Wetlands International – AEME Publ., *Baku*. 152.
- Mailov, A.İ. 1989. Natural resources of Azerbaijan deserts. *J. of Problems of Desert Development*, Ashkhabad, 5, 63-65
- Memmedov, V.A. 2011. Kür çökekliğı göllerinin ekohidroloji problemleri ve onların tenzimlenmesinin esasları. *Azerb. MBA Geologiya Enstitüsü eserleri*. Bakı-Nafta Press. 339 .
- Musayev, M. K. 2010. Kür-Araz ovalıgının şirin su hövzelerinin florası ve bitkiliğinin müasir ekoloji veziyyeti. *Bakı*. 138.
- Prilipko, L. I., 1939. Rastitelnie otnoshenie Nakıçev. *ASSR. Iz-vo AN Az.FAN SSSR*, T.VII, *Baku*. 196.
33. Prilipko, L. I. 1965. Karta rastitelnosti Azerbaydjanskoy SSR, *Moskov, M* 1:1 000 000.
- Prilipko, L.I. 1970. Rastitelnyy pokrov., *Azerbaydjana. Baku*. 168.
- Prilipko, L.I., Agacanov, S.D. 1972. Rastitelnost Azerbaydjanskogo poberejıya Kaspiya i prognozi yey izmeneniya vı svyazi sı dinamikoı urovnya morya. Vı kn.: *Baku*. 52-61.
- Prilipko, L.I., Aliyev, R.A., Bogdanov, M.P., Mailov, A.I. 1961. Perspektivı ispolzovaniya prirodnich zapasov Trostnika i Arundo trostnikovogo dlya bumajno-selluloznoy promışlennosti vı Azerbaydjane. *J. İzvestiya AN Azerb.SSR, seriya biol. i med. nauk, Baku*, 7, 31-43.
- Hacıyev, V. D. 1970. Visokogornaya rastitelnost Bolşhogo Kafkaza i ee kozyaystvennaya znaçeniya. *Baku, Elm*, -280 p.
- Hacıyev, V. D. i dr., 1979. Flora i rastitelnost visokogorii Talısha . *Baku, Elm*, 148.
- Haçiev, V. D., i dr., 1990. Visokogornaya rastitelnost Malogo Kafkaza. *Baku, Elm*, 210.
- Hacıyev, V. D. 1992a. Azerbaycan'ın bitki örtüsü haritası. *Baku, M*. 1:600 000.
- Hacıyev, V. D., Mailov, A.I., Atamov, V.V., Ponomarenko, L.I. 1991. Zapası *Phragmites australis*(Cav.)Trin.ek. Steud. i *Arundo donak* L. vı Azerbaydjane. *J. Rastitelnyy resursı, Leningrad*: 3, 42-46
- Hacıyev, V.C. 1992b. Rastitelnyy pokrov Azerbaydjana. GK geodezii i kartografii Azerb. Respubliki, *Baku*, 242.
- Şaksuvarov, R.T. 1994. Psammofitnaya rastitelnost pribrejnıy polosı Kaspiyskogo morya (Samur-Divicinskaya allyuvialno-morskaya) nizmennost. Avtoref. Dissert. kand. biol. nauk. *Baku*, 33.

(Received for publication 20 February 2013; The date of publication 15 August 2013)